

370.1931

ด 613 ก

1. 3

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา
นอกกรอบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน
ในจังหวัดเชียงใหม่

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาโท

ของ

วินัย เรือเพชร

16 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2532

อธิบดี เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177154

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน
ในจังหวัดเชียงใหม่

บทคัดย่อ

รอง
วินัย เจื้อเพียร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2532

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา
นอกโรงเรียน ของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อเปรียบเทียบ
การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน
จำแนกตาม ตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้านระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่
จำนวน 150 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งพวก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นแบบสัมภาษณ์มาตรฐานส่วนประมาณค่า และข้อคำถามแบบปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที
ผลการวิจัยที่ค้นพบมีดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการหมู่บ้าน ในจังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม
การศึกษานอกโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายค้านพบว่า
คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ในด้านการแสดง
ความคิดเห็นด้านการดำเนินการ และด้านการวางแผน ส่วนด้านการติดตามและประเมินผล
และด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า
จากจำนวนกิจกรรมทั้งหมดที่ศึกษา 40 กิจกรรม คณะกรรมการหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงานกิจกรรมอยู่ในระดับมาก จำนวน 27 กิจกรรม ส่วนอีก 13 กิจกรรม อยู่ในระดับ
ปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา
นอกโรงเรียนโดยส่วนรวมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกันมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่คณะกรรมการหมู่บ้าน
ที่มีระดับการศึกษาและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
กิจกรรมแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1 ทิศทางผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน
เป็นรายค้านพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
กิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการแสดงความคิดเห็น

ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินการ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการวางแผน

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นรายกิจกรรม พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน หก กิจกรรม และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน หก กิจกรรม

2.2 พิจารณาผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นรายตำแหน่ง พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการแสดงความคิดเห็น และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการวางแผน

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นรายกิจกรรม พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน หนึ่ง กิจกรรม และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 11 กิจกรรม

2.3 พิจารณาผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นรายตำแหน่ง พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นรายกิจกรรม พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน สอง กิจกรรม และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน เก้า กิจกรรม

A STUDY ON THE PARTICIPATION OF THE VILLAGE COMMITTEE
MEMBERS IN AN OPERATION OF NONFORMAL
EDUCATION IN CHIANG MAI

AN ABSTRACT

BY

VINAI CHOUPETCH

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1989

The purpose of this research were to study the participation in nonformal education activities of the Chaingmai village committee members, and to compare thire participation of different groups classified by the position in the committee, the level of education and the duration in the position.

The sample, drawn by using the stratified random sampling technique, consisted of 150 Chaingmai village committee members. The instrument used for gathering data included the rating scale interview items and open-ended items. The data were then analyzed by using frequencies, percentages, arithmetic means, standard deviations, and t - test.

The major findings were as follows :

1. the village committee's participation in nonformal education activities was at a high level. For each aspect, the results showed that high activities performing were presentation of ideas and planning, but follow up and evaluation and decision making were average. To consider each activity from 40 activities, the results showed that the village committee members participated in 27 activities at high level, but participation was average in 13 activities.

2. For the comparison of participation in nonformal education activities performing as a whole, the significant difference at .05 level was found among the village committee members with different position, but significant difference was not found among those with different level of education, and different duration in the position.

- 2.1 For the comparison of participation in nonformal education activities performing in each aspect, significant difference at .01

level was found among the village committee members with different positions in presentation of ideas, decision making and activities performing, and at .05 level in planning.

For each activity, significant difference at .01 level was found among the village committee members with different positions in 6 activities, and other 6 activities at .05 level.

2.2 For the comparison of participation of the village committee members in each aspect, significant difference at .01 level was found among the village committee members with different level of education in presentation of ideas, and at .05 level in planning.

For each activity, significant difference at .01 level was found among the village committee members with different level of education in 1 activity, and at .05 level in 11 activities.

2.3 For the comparison of participation of the village committee members in each aspect, significant difference was not found among the village committee members with different duration in the position in the position in every aspect.

For each activity, significant difference at .01 level was found among the village committee members with different duration of in the position in 2 activities, and at .05 level in 9 activities.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณะนิติศาสตร์และคณะกรรมการสอบแก้พิจารณาปริญญาโท
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษาตามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน

(ศ.ดร. เสาวนีย์ เสนาสุข)

..... กรรมการ

(ศ. เชียรศรี วิวิธศิริ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ศ.ดร. เสาวนีย์ เสนาสุข)

..... กรรมการ

(ศ. เชียรศรี วิวิธศิริ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ศ. เบญจา ชื่นไพบูลย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาตามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่... ๒๔... เดือน... พ.ศ. ๒๕๓๒

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสชย ได้พิจารณาปัญหานี้
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
(ศ.ดร.เสาวนีย์ เสนาสุข)
..... กรรมการ
(ศ.เจียรนีย์ วิจิตร)

คณะกรรมการสชย

..... ประธาน
(ศ.ดร.เสาวนีย์ เสนาสุข)
..... กรรมการ
(ศ.เจียรนีย์ วิจิตร)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ศ.เบญจมา ชื่นไพบูลย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ. 2532

ประกาศบุญการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. เสาวนีย์ เสนาสุ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เขียวศรี วิวิธศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เบญจา
ชั้นไพบูลย์ และรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจ
แก้ไขข้อบกพร่อง นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการ จนแล้วเสร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรพเท
ศาสตราจารย์ ดร.สมบุญ ศาสนาชีวิน อาจารย์ ดร.ชูเกียรติ อีสวรรณ อาจารย์
ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร และอาจารย์ ดร.ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์
เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือทดลองจนได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ

ขอขอบพระคุณ นายอำเภอ เจ้าหน้าที่และคณะกรรมการหมู่บ้าน อำเภอกลุ่มทิวอ่าง
จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ความร่วมมือ
อย่างดียิ่งในการออกแบบสัมภาษณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคุณเสรี วงศ์แก้ว
และอาจารย์ศุภกร ศรีศักดิ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคิดคำนวณอีกทั้ง
อาจารย์สมปอง ภูวรางกูร และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมา
โดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าอันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอกราบทูลขอบพระคุณ บิดา มารดา ครู
อาจารย์ ผู้ซึ่งวางรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

วินัย เชื้อเพชร

สารบัญ

บท

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการพัฒนาชนบท	8
	บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน	11
	ความหมายและแนวความคิดของการมีส่วนร่วม	15
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
3	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	23
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	25
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
	การวิเคราะห์ข้อมูล	27
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
	ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์ของคณะกรรมการพัฒนา	32
	ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการพัฒนา	34
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการพัฒนา	44
	ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการพัฒนา	82
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	89
	กลุ่มตัวอย่าง	89
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้	90
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	90
	การวิเคราะห์ข้อมูล	90
	สรุปผลการศึกษาครั้งนี้	91
	อภิปรายผล	95
	ข้อเสนอแนะ	99
	บรรณานุกรม	101
	ภาคผนวก	106
	ประวัติของผู้นิพนธ์	127

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนคณะกรรมการหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน	24
2	ค่าความถี่และการยอดของสถานการณ์ของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัด เชียงใหม่ จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และระยะเวลา ในการดำรงตำแหน่ง	33
3	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยส่วนรวม และจำแนกเป็นรายตำบล	34
4	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบลการแสวงหาความคิดเห็น	35
5	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบลการตัดสินใจ	37
6	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบลการวางแผน	39
7	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตำบลการดำเนินการ	41

8	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการติดตามและประเมินผล	42
9	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านโดยส่วนรวม และจำแนกเป็นรายตำบล ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน	44
10	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการแสดงความคิดเห็น ระหว่าง คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน	45
11	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการตัดสินใจ ระหว่างคณะกรรมการ หมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกัน	47
12	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการวางแผน ระหว่างคณะกรรมการ หมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกัน	50
13	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการดำเนินการ ระหว่าง คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกัน	53
14	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการติดตามและประเมินผล ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกัน	54
15	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านโดยส่วนรวมและจำแนกเป็นรายตำบล ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	57

16	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการแสดงความคิดเห็น ระหว่าง คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	58
17	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการตัดสินใจ ระหว่าง คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	60
18	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการวางแผน ระหว่างคณะกรรมการ หมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	63
19	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการดำเนินการ ระหว่าง คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	65
20	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการติดตามและประเมินผล ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน	67
21	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยส่วนรวมและจำแนกเป็นรายตำบล ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน	70
22	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการแสดงความคิดเห็น ระหว่าง คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน	71
23	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการตัดสินใจ ระหว่างคณะกรรมการ หมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน	73

24	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการวางแผน ระหว่าง คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะในการดำรงตำแหน่งต่างกัน	76
25	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการดำเนินการ ระหว่างคณะกรรมการ หมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน	78
26	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการติดตามและประเมินผล ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน ..	80
27	ค่าความถี่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา โรงเรียนเป็นรายตำบล	82
28	ค่าความถี่ของปัญหาทั่วไปในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนโรงเรียน	87

ภูมิหลัง

ลักษณะของสังคมไทยแต่เดิมมีลักษณะเป็นสังคมที่ประชาชนอาศัยอยู่กันเป็นกลุ่มหรือเป็นหมู่บ้าน และแต่ละกลุ่มก็มีหัวหน้าเป็นผู้ปกครองดูแลรับผิดชอบ ชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในกลุ่มหรือในหมู่บ้านโดยใกล้ชิด ต่อมาเมื่อมีประชากรมากขึ้นปัญหาต่าง ๆ ก็เพิ่มขึ้น มีความซับซ้อนมากขึ้น ความเป็นอยู่ของประชาชนก็เปลี่ยนไปจนต้องมีการกำหนดขอบเขตต่าง ๆ ไว้โดยการยอมรับของสังคม (โพธิ์ชัย เกรือแกง. 2513 : 165) การกำหนดเงื่อนไขของการปกครองในสังคมนั้น ย่อมมุ่งเน้นไปในด้านที่จะอำนวยความสะดวกแก่คนส่วนใหญ่ ในสังคมนั้นเป็นประการสำคัญ และมีวัตถุประสงค์ที่จะให้คนในกลุ่มมีความสุข ปราศจากทุกข์มีเสรีภาพ มีความปลอดภัย มีความสงบเรียบร้อย มีฐานะทางเศรษฐกิจดี สุขภาพอนามัยดี ได้รับการศึกษาอบรมทั่วถึง มีสิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งแวดล้อมในการดำรงชีวิตเหมาะสมกับฐานะ ตลอดจนมีภูมิคุ้มกันภัยพิบัติ

หมู่บ้านเป็นหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาคที่สำคัญของประเทศ เพราะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นเล็กและใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยผู้ใหญ่มักเป็นผู้ปกครองรับผิดชอบประจำอยู่ในแต่ละเขตของหมู่บ้าน ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ ทั้งนี้เพราะผู้ใหญ่มักเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีฐานะและบทบาทในเรื่องที่เกี่ยวกับการปกครองที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการหนึ่งเป็นตัวแทนของรัฐบาล ซึ่งทำหน้าที่ประจำอยู่ในหมู่บ้าน และอีกประการหนึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน (ฉนวน สุรินทร์. 2525 : 105) การที่ประชาชนจะมีความเป็นอยู่ร่มเย็นเป็นสุขได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับบทบาทในเรื่องการปกครองของหมู่บ้านเป็นปัจจัยสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน

ต้องเผชิญกับปัญหาด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในระดับหมู่บ้านหลายประการด้วยกัน ประการแรก ได้แก่ ปัญหาทางสังคมคือการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทั้งในด้านวัตถุ ด้านความคิด และสภาพแวดล้อมเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่มิทันกับ

การเปลี่ยนแปลงจึงก่อให้เกิดปัญหาขึ้น และประการที่สองปัญหาการบริหารของทางราชการได้กระจายอำนาจการบริหารไปสู่ตำบล หมู่บ้าน โดยผ่านจังหวัดและอำเภอ ต้องประสบปัญหาในระดับหมู่บ้าน ซึ่งเป็นหน่วยใกล้ชิดกับประชาชนทั้งยังขาดเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐบาลไปประจำเพื่อปฏิบัติงานเป็นสื่อประสานงาน จึงทำให้บริการต่าง ๆ ของรัฐไม่สามารถส่งต่อไปได้ถึงมือประชาชนในหมู่บ้านได้อย่างสะดวกและทั่วถึง จึงควรจะมีการพัฒนาในด้านการบริหารและในด้านตัวบุคคล ในระดับหมู่บ้าน ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองพื้นฐานอย่างจริงจึงควบคู่ไปกับการพัฒนาค้นอื่น ๆ (อาษา เมฆสวรรค์. 2521 : 19)

จากการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2524 ได้ลงมติในหลักการให้คณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 เป็นหลักตามความเห็นคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และมอบให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการปกครอง ได้ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบคณะกรรมการหมู่บ้านให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นที่มีอยู่ร่วมกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องของวางแผนทางดำเนินงาน ซึ่งได้สอดคล้องกับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2526 ขึ้น (กรมการปกครอง. 2528 : 2) และให้ปรับปรุงดังนี้

1. ส่งเสริมให้การดำเนินงานของหมู่บ้านอยู่ภายใต้การรับผิดชอบในรูปคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อให้การพิจารณาวินิจฉัยในเรื่องต่าง ๆ เป็นไปอย่างรอบคอบรัดกุม
2. ปรับปรุงโครงสร้างของคณะกรรมการหมู่บ้านให้เป็นคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพ
 - 2.1 มีรูปแบบคณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติ ลักษณะการปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457
 - 2.2 ปรับปรุงโครงสร้างให้สอดคล้องกับรูปแบบหมู่บ้าน อปท.
 - 2.3 ยกเลิกคณะกรรมการระดับหมู่บ้านรูปแบบอื่น ๆ ยกเว้นคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อปท.

อย่างไรก็ตาม การทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้านนั้น ก็เพื่อต้องการให้ประชาชนรู้จักปกครองตนเอง ร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาหมู่บ้านของตนให้เจริญยิ่งขึ้น นำความสุขสมบูรณ์มาสู่ตนเอง ครอบครัวและหมู่บ้านของตน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเป็นที่ปรึกษาให้กับคณะกรรมการหมู่บ้านในการที่

จะบริหารและพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นไปตามความต้องการของส่วนรวม การทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นการร่วมมือกันทำงานกันเป็นกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมพิจารณา ร่วมตัดสินใจ ร่วมกันทำงาน ความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าของหมู่บ้านขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกคน กรรมการหมู่บ้านทุกคนมีบทบาท เท่ากัน มองปัญหาาร่วมกัน มีความต้องการอย่างเดียวกัน และมีการประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกัน เพื่อจะได้นำแนวทางที่คิดสุทธมาปฏิบัติงาน เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของหมู่บ้านได้อย่างแท้จริง

ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านมีมากมายหลายประการ ในการที่จะเป็นตัวแทน ของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านของตนให้บรรลุเป้าหมายที่สมบูรณ์ต่อไปในอนาคต ทบทวนภาระหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติเป็นฝ่าย ๆ ภายใต้การควบคุมพิจารณาตัดสินใจของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและเป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่ทางราชการกำหนด โดยมีเจ้าหน้าที่ของทางราชการต่าง ๆ คอยเป็นที่เลี้ยงให้คำปรึกษาหารือและชี้แนวทางที่ถูกต้อง กิจกรรมที่ปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่นพอจำแนกได้คือ การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ การปกครอง การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย การศึกษา และวัฒนธรรม สาธารณสุข สวัสดิการและสังคม เป็นต้น

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในชนบท ผู้รับบริการมีตั้งแต่เด็กวัยแรกเกิดจนกระทั่งสิ้นอายุขัย แนวทางการดำเนินการโคเนมและส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสรับการศึกษาที่ต่อเนื่องกัน เพื่อพัฒนา ความรู้และทักษะขั้นพื้นฐาน การได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และทันต่อเหตุการณ์และมีการฝึก ทักษะมีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพโดยมุ่งหวังให้ประชาชนในชนบทได้มีสภาพที่พออยู่พอกิน มีสุขภาพอนามัยแข็งแรงตลอดจนเข้าร่วมดำเนินการกิจกรรมและสามารถใช้บริการที่รัฐจัดสรรไปให้ อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ที่ผ่านมา กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ได้ดำเนินงานตามแผนพัฒนาชนบทมีหน่วยงาน 4 กระทรวงหลัก ประกอบด้วย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงศึกษาธิการ มีการกำหนดพื้นที่ เป้าหมายเป็นตำบล หมู่บ้าน พร้อมทั้งเงื่อนไข และวิธีการดำเนินงานอย่างชัดเจนเป็นข้อให้กิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่เน้นการให้บริการแก่ประชาชนในชนบท

จนได้รับการยอมรับว่า การศึกษานอกโรงเรียนเป็นสื่อสำคัญในการพัฒนาประเทศและสามารถขยายไปสู่ประชาชนในพื้นที่ทั้งกล่าวได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น มีการผสมผสานและเบ็ดเตล็ดและประสานงานกันจัดทำแผนร่วมกันทั้งระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น (ศูนย์ประสานงานชนบทแห่งชาติ. 2529 : 19)

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในขณะนั้นจะต้องอาศัยระบบการบริหารประสานงานและร่วมมือกันเป็นอยู่ ในทางปฏิบัติได้มีองค์กรตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับหมู่บ้านเหล่านี้มีผลต่อการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนไปสู่ประชาชนทั้งสิ้น ทว่าเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนให้สามารถดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านตามตัวแปร คือตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้าน ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสนับสนุนและส่งเสริมให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในด้านการแสดงความคิดเห็น การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินการ และการติดตามและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัยที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 15,216 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งพวก (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน (รายละเอียดอยู่ในบทที่ 3)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) แบ่งออกเป็น

2.1.1 ตำแหน่งของคณะกรรมการหมู่บ้าน แบ่งเป็น 2 ประเภท

2.1.1.1 กรรมการโดยตำแหน่ง

2.1.1.2 กรรมการโดยการเลือกตั้ง

2.1.2 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ

2.1.2.1 ระดับประถมศึกษา

2.1.2.2 ระดับสูงกว่าประถมศึกษา

2.1.3 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง แบ่งเป็น 2 ระยะ

2.1.3.1 น้อยกว่า 5 ปี

2.1.3.2 ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน จำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ

2.2.1 ด้านการแสดงความคิดเห็น

2.2.2 ด้านการตัดสินใจ

- 2.2.3 การวางแผน
- 2.2.4 การดำเนินการ
- 2.2.5 การติดตามและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คณะกรรมการหมู่บ้าน หมายถึง คณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 และข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2526 ซึ่งเป็นตัวแทนและผู้นำของประชาชนในหมู่บ้าน ประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้านเป็นประธาน โดยตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง และผู้ทรงคุณวุฒิที่ประชาชนเลือกเข้ามาารวมกัน 5 - 9 คน แล้วยกหมู่บ้านขนาดใหญหรือขนาดเล็ก

2. กิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียน หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือจากการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมจากเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่อความรู้ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิต และได้รับการฝึกทักษะวิชาชีพที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ อันเป็นการช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประชาชนให้สูงขึ้น

3. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง หมายถึง ระยะเวลาที่คณะกรรมการหมู่บ้านได้รับการแต่งตั้งในหมู่บ้านนั้น ๆ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- 3.1 มีระยะเวลาทำงานน้อยกว่า 5 ปี
- 3.2 มีระยะเวลาทำงานตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป

4. ตำแหน่งของคณะกรรมการหมู่บ้าน หมายถึง ตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 มาตรา 28 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 4.1 กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง
- 4.2 กรรมการโดยการเลือกตั้ง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการเลือกตั้งจากราษฎรในหมู่บ้าน จำนวน 5 - 9 คน ซึ่งแล้วแตขนาดของหมู่บ้าน

5. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน หมายถึง การที่คณะกรรมการหมู่บ้านได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ทักสินใจ วางแผน ดำเนินงาน และติดตาม ประเมินผลเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

5.1 แสดงความคิดเห็น หมายถึง การพิจารณาด้วยเหตุผล และความรู้สึกรของ คณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

5.2 ทักสินใจ หมายถึง การเลือกวิธีการปฏิบัติ และกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียน

5.3 วางแผน หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ และรายละเอียดของงาน ในความรับผิดชอบไว้ล่วงหน้าในรูปของโครงการและอื่น ๆ โดยใช้ความรู้และเทคนิค

5.4 ดำเนินงาน หมายถึง การปฏิบัติงานด้วยวิธีที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อให้กิจกรรมนั้น บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์

5.5 ติดตามและประเมินผล หมายถึง การดูแลรักษาการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. คณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งตำแหน่งแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน

2. คณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน

3. คณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วม ในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดังนี้

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน

1. การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการพัฒนาชนบท
2. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน
3. ความหมายและแนวความคิดของการมีส่วนร่วม
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการพัฒนาชนบท

แผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๐ ได้กำหนดความมุ่งหมายเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิตเพื่อมุ่งสร้างเสริมคุณภาพของประชาชนให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษานอกเหนือจากการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ไม่ว่าการศึกษานั้นจะจัดขึ้นเป็นกิจกรรมการศึกษาโดยเฉพาะหรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่น เพื่อมุ่งให้ใคร่จึกแก้ปัญหา ปกป้องชาติ เพื่อพัฒนาความรู้เฉพาะอย่างตามความต้องการและความสนใจของประชาชน โดยจัดการศึกษาประเภทนี้ให้คู่ขนานไปกับการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน การศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ (กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๒๐ : ๔)

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการพัฒนาชนบทมีแนวทางในการดำเนินงานคล้ายกันมาก ที่ส่งเสริมประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจในตัวเอง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม รัฐเป็นผู้ช่วยในสิ่งที่เกิดความสามารถมุ่งให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน ซึ่งอยู่นอกระบบโรงเรียนมากที่สุด ให้สัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ความชำนาญ การสร้างเสริมรักในการสร้างความเจริญมั่นคงแก่ส่วนรวม

ปลูกฝังเจตคติและค่านิยมที่ดี ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ซึ่งเสริมให้คนรู้จักคุณค่าความรู้ คิดแก้ปัญหา
 ทัศนคติ ปรับตัวให้เข้ากับภาวะแวดล้อมและสภาพเปลี่ยนแปลงของสังคม (อำนาจ ชันนชัย.

2530 : 52 - 53)

การพัฒนาชนบทเป็นแนวความคิดและแนวปฏิบัติจากระดับมหภาค ที่จะต้องปฏิบัติจากทุกส่วน
 ของสังคมและจะต้องดำเนินงานอย่างจริงจัง และจริงจังของรัฐบาลต่อประชาชน ประกอบด้วย
 ความร่วมมือของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งการมีส่วนร่วมอย่างสูงจากประชาชน
 ในท้องถิ่นอีกด้วย (ศิริเอก ฤกษ์หมาย. 2527 : 19 - 20)

เพื่อให้เกิดเอกภาพในการบริหารงานพัฒนาชนบทควบคู่ไปกับการกระจายอำนาจการบริหาร
 ไปสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น จึงได้จัดตั้งคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ดังต่อไปนี้
 (ศูนย์ประสานงานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ. 2529 : 3)

ระดับชาติมีคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดในการกำหนดนโยบาย
 การพัฒนาชนบทและมีคณะอนุกรรมการด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วยหน่วยงาน 4 กระทรวง คือ
 กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงศึกษาธิการ
 โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นเลขานุการรับผิดชอบใน
 การดำเนินการปฏิบัติงานประสานและการบริหารการพัฒนาชนบท ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับจังหวัดมีคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด และคณะอนุกรรมการการพัฒนาชนบทระหว่าง
 จังหวัดทำหน้าที่พิจารณาวางแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ตามกรอบนโยบายแผนการและโครงการพัฒนาชนบทที่ 4 กระทรวงแจ้งให้ทราบและเป็นจุดเชื่อมโยง
 ประสานระหว่างส่วนกลางกับอำเภอตำบลและหมู่บ้าน

ระดับอำเภอ มีคณะกรรมการพัฒนาอำเภอทำหน้าที่วางแผนพัฒนาชนบทระดับอำเภอ
 โดยทำการวิเคราะห์และประสานโครงการที่ตำบลเสนอขึ้นมา

ระดับตำบลและหมู่บ้าน มีคณะกรรมการสภาตำบลเพื่อจัดทำและเสนอโครงการร่วมกับ
 ประชาชนในพื้นที่โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ให้ข้อมูลพื้นฐาน ในแต่ละหมู่บ้านในตำบลทั้งนี้จะมี
 คณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติงานพัฒนาชนบทระดับตำบลประกอบด้วย กำหนด ในท้องที่เป็นหัวหน้า
 คณะทำงาน เกษตรตำบล สาธารณสุขตำบล พัฒนาการตำบล ครูในตำบลประจำกลุ่มโรงเรียนและ

ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีความรู้ทางช่าง 1 คน เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนวิชาการและการบริหารงานทั่วไป
เกี่ยวกับการพัฒนาชนบทระดับตำบล

การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารและประสานงานในแต่ละระดับดังกล่าว บังเกิดผลดีใน
ด้านการวางแผนและโครงการพัฒนาชนบทให้มีประสิทธิภาพในด้านที่หน่วยงานของรัฐ โดยเฉพาะ
4 กระทรวงร่วมกันประสานแผนและกิจกรรมทุกระดับ และการจัดทำโครงการประชาชนและ
หน่วยงานเบื้องล่างเป็นผู้เสนอความต้องการเป็นโครงการและกิจกรรมที่เรียงลำดับความสำคัญขึ้นมา
ตามลำดับชั้น โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบในส่วนกลางแต่ละโครงการที่เข้ามามีอยู่ในแผน
จะเป็นผู้กำหนดกรอบนโยบายและเงื่อนไขโครงการต่าง ๆ ให้ทราบเพื่อการเสนอโครงการ
จากเบื้องล่างตั้งอยู่บนพื้นฐานความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ลงไป
(ศูนย์ประสานงานพัฒนาชนบทแห่งชาติ. 2528 : 29)

เมื่อพิจารณาถึงเป้าหมายในการพัฒนาชนบทแนวทางใหม่ที่บุคคลิกการจะต้องยกระดับมาตรฐาน
การครองชีพของประชาชนให้สูงขึ้นถึงขั้นพอยังชีพโดยจะต้องจัดให้มีปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับ
การครองชีพให้ทั่วถึง ยกเว้นความสามารถให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ รู้จักนำเทคโนโลยีง่าย ๆ
และเทคนิคที่นำมาใช้ตลอดจนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของตนเอง ครอบครัวและ
ชุมชนในส่วนนี้การศึกษาของระบบโรงเรียนที่จัดให้กับประชาชนในชนบท ทั้งของจัดและส่งเสริม
ในอันที่จะพัฒนาคนทั้งที่เป็นปัจจัยพื้นฐาน เช่น การขจัดความไม่รู้เพื่อให้ทุกคนได้อ่านออกเขียนได้
และให้ความเข้าใจกระบวนการมีส่วนร่วมที่จะปฏิบัติและตอบสนองต่อการจัดกิจกรรมด้านพัฒนาอื่น ๆ
ของรัฐที่จัดลงไปพร้อมทั้งช่วยเพิ่มพูนความรู้และทักษะเพิ่มเติมในการประกอบอาชีพ เพื่อยกระดับ
รายได้และความเป็นอยู่ของประชาชนในชนบทให้สูงขึ้น

สรุปได้ว่าภารกิจของงานการศึกษานอกระบบโรงเรียนได้เน้นและส่งเสริมให้ประชาชน
ได้มีโอกาสรับการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การได้รับข่าวสาร
และข้อมูลที่เป็นประโยชน์และทันต่อเหตุการณ์การฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพตลอดจน
การฝึกอบรมเสริมเพิ่มเติมให้กับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในแต่ละด้าน ทั้งนี้การจัดโครงการและ
กิจกรรมต่าง ๆ ให้อาศัยองค์กรการบริหารงานการพัฒนาชนบท ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ตำบล จนถึง
ระดับชาติที่มีหน่วยงานของ 4 กระทรวงรวมอยู่ เพื่อจัดทำโครงการให้ตอบสนองความต้องการและ
สภาพของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

หมู่บ้านเป็นหน่วยการปกครองที่เล็กที่สุดและอยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด หมู่บ้านเป็นสังคมขนาดเล็กแต่มีจำนวนมากที่สุด หมู่บ้านจึงเป็นพื้นฐานการปกครองของประเทศ ประเทศจะเจริญก้าวหน้า รุ่งเรืองและมั่นคงทั้งด้านการเมือง การศึกษา เศรษฐกิจและสังคม ประชาชนในหมู่บ้านทุกคนจะต้องมีการกินดีอยู่ดี มีความรักกาวหนา มีระเบียบวินัย ร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษของหมู่บ้าน การพัฒนาประเทศจึงต้องเริ่มที่หมู่บ้านก่อน

คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นไปตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช 2457 มาตรา 28 ทวิ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน คุณสมบัติกรรมการต้องถึง อำนาจหน้าที่ และการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป (กรรมการปกครอง. 2529 : 3 - 7)

1. การแต่งตั้งคณะกรรมการหมู่บ้าน

คณะกรรมการหมู่บ้านประกอบด้วยกรรมการ 2 ประเภท

- 1.1 กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง การดำรงตำแหน่งกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่งนี้ เมื่อผู้ใดได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองแล้ว ผู้นั้นจะต้องดำรงตำแหน่งกรรมการหมู่บ้านด้วย
- 1.2 กรรมการโดยการเลือกตั้ง ได้แก่ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้เลือกกรรมการหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวน 5 - 9 คน และขนาดของหมู่บ้านใหญ่หรือเล็กให้อยู่ในดุลพินิจของนายอำเภอ

การดำรงตำแหน่งกรรมการหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช 2457 มาตรา 28 ทวิ

เมื่อกฎหมายกำหนดให้กรรมการหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี อำเภอจึงต้องดำเนินการเลือกตั้งกรรมการหมู่บ้าน ผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่เมื่อครบกำหนด 5 ปี และต้องจัดทำทะเบียนของกรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิไว้เป็นหลักฐาน เพื่อตรวจสอบว่ากรรมการหมู่บ้านผู้ทรงคุณวุฒิจะครบกำหนดคราวละ 5 ปีเมื่อใด ซึ่งจะต้องดำเนินการเลือกตั้งต่อไป

2. อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์ในการทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้านนั้นก็เพื่อต้องการให้ประชาชนรู้จักปกครองตนเอง ร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาหมู่บ้านของตนให้เจริญยิ่งขึ้น นำความสุขสมบูรณ์มาสู่ตนเอง ครอบครัวและหมู่บ้านของตน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะเป็นที่ปรึกษาให้กับคณะกรรมการหมู่บ้านในการที่จะบริการและพัฒนาหมู่บ้านให้เป็นไปตามความต้องการของส่วนรวม การทำงานของคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นการร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมคิด ร่วมพิจารณา ร่วมตัดสินใจ ร่วมกันทำงาน ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าของหมู่บ้านขึ้นอยู่กับความร่วมมือของทุกคน กรรมการหมู่บ้านทุกคนมีบทบาทเท่าเทียมกันของปัญหารวมกัน มีความต้องการอย่างเดียวกันและต้องมีการประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นร่วมกันเสมอ เพื่อจะได้มีแนวทางที่ถูกต้องตามวิถีชีวิต

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 มาตรา 28 ที่ 1 โดยมีหน้าที่เสนอขอแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการที่จะปฏิบัติตามอำนาจและหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน คือ

- 2.1 ให้ความเห็นชอบโครงการและแผนงานของส่วนราชการต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในพื้นท้องหมู่บ้าน
- 2.2 กำหนดโครงการและแผนงานที่ดำเนินการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณหรือเงินอุดหนุนพิเศษ
- 2.3 กำหนดโครงการและแผนงานที่จะดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน
- 2.4 เสนอขอแนะนำและให้คำปรึกษาต่อผู้ใหญ่บ้านในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457
- 2.5 ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างราษฎร
- 2.6 ทารายไต่สวนจากท้องที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457
- 2.7 งานนโยบายพิเศษอื่น

นอกจากนี้การดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้านยังมีการแต่งตั้งฝ่ายกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไขความทุกข์ของฝ่ายต่าง ๆ ดังนี้

1. ฝ่ายกิจการพัฒนาหมู่บ้านและส่งเสริมอาชีพ
2. ฝ่ายกิจการปกครอง
3. ฝ่ายกิจการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย
4. ฝ่ายกิจการการคลัง
5. ฝ่ายกิจการสาธารณสุข
6. ฝ่ายกิจการศึกษาและวัฒนธรรม
7. ฝ่ายกิจการสวัสดิการและสังคม

การทำงานนอกจากฝ่ายกิจการต่าง ๆ ทั้ง 7 ฝ่ายที่กล่าวมา คณะกรรมการหมู่บ้านอาจพิจารณาฝ่ายอื่น ๆ ตามความจำเป็นก็ได้

คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรประชาชนระดับฐานรากทำหน้าที่เป็นตัวแทนประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านให้บรรลุเป้าหมายที่สมบูรณ์ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาหมู่บ้านนั้น ก็เป็นงานที่กระหรวง หมว่ง กรม ทำมีการกิจเข้าไปดำเนินการในหมู่บ้าน ทั้งที่ดำเนินงานในฐานะผู้ช่วยเหลือคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาหมู่บ้านและดำเนินการโดยตรง การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาชนบท และมีบทบาทที่สำคัญต่อคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยเฉพาะในกิจการฝ่ายการศึกษาและวัฒนธรรม ซึ่งร่วมเป็นที่ปรึกษาของฝ่ายภารกิจที่สำคัญ

ในการพัฒนาการศึกษาและวัฒนธรรมหลายประการ คือ (กรมการปกครอง. 2527 : 17)

1. บริการความรู้สายสามัญ มุ่งให้ประชาชน อ่านออก เขียนได้ คิดเป็น เพื่อเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้สาขาวิชาการต่าง ๆ ให้กว้างขวาง เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม
2. บริการค่านาอาชีพสาขาต่าง ๆ มุ่งฝึกอบรมประชาชนให้มีความรู้ทางวิชาการใหม่ ๆ มีความสามารถประกอบอาชีพที่ตนมีความเหมาะสม เพื่อปรับปรุงอาชีพให้ดีขึ้นหรือเลือกประกอบอาชีพใหม่ แลวแตกความตองการและความสามารถของประชาชน

3. บริการส่งเสริมการพลศึกษา คือวัฒนธรรมและประเพณี มุ่งให้ประชาชนมีสุขภาพพลานามัยแข็งแรงสมบูรณ์ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนและรักษาไว้คงอยู่อย่างถาวรและวิวัฒนาการต่อไป

4. ส่งเสริมบำรุงศาสนา คุณธรรมและจริยธรรม บ่มเพาะบำรุงพัฒนาศาสนสถานให้เจริญมั่นคง ศาสนิกชนมีศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถือ และนำเอาพระธรรมคำสั่งสอนในศาสนาที่ตนนับถือ มาปฏิบัติอย่างแท้จริง ประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรมประจำใจอย่างแน่นแฟ้น มีศรัทธาในศาสนาที่ตนนับถืออย่างแท้จริง

5. บริการสนับสนุนด้านพิเศษอื่น ๆ บ่มให้ความร่วมมือ โดยใช้ทรัพยากรทั้งปวงสนับสนุน และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานพัฒนาทุกโครงการตลอดจนงานพิเศษประเภทต่าง ๆ ของท้องถิ่น

แนวนโยบายของกรมการปกครองต่อคณะกรรมการหมู่บ้านในฐานะที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดตั้งและปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 มีแนวนโยบายที่จะให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีบทบาท คือ (กรมการปกครอง. 2529 : 25 - 26)

1. เป็นองค์กรที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในหมู่บ้านอย่างแท้จริง
2. เป็นองค์กรที่สามารถช่วยเหลืองานของทุกกระทรวง ทบวง กรมได้
3. เป็นองค์กรที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง

ตามระบอบประชาธิปไตย

4. เป็นองค์กรที่รู้จักคิดริเริ่ม รู้จักช่วยตนเองโดยเฉพะงานที่สามารถดำเนินการเองได้ ไม่ต้องรอให้รัฐบาลจัดทำใน

5. เป็นองค์กรที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นในระบอบหมู่บ้านนอกจากคณะกรรมการหมู่บ้านจะมีบทบาททั้งทางด้านมาแล้วจะต้องมีหน้าที่ในการสำรวจปัญหาความทุกข์ของประชาชน มีหน้าที่ในการวิเคราะห์ปัญหาได้ว่าสาเหตุเกิดจากอะไร ใครจะเป็นผู้แก้ปัญหาซึ่งอาจเป็นรัฐ รัฐร่วมกับประชาชน หรือประชาชนแก้ไขกันเอง ถ้าหากเป็น 2 อย่างแรก ก็เสนอเขาแผนพัฒนาตำบลแต่ถ้าเป็นประเภทที่ประชาชนทำกันเองได้ คณะกรรมการหมู่บ้านก็ต้องเลือกจะทำอะไรก่อนหลัง กำหนดเป็นแผนงานของหมู่บ้านดำเนินการตามแผนนั้น จะติดตามผลงานกันเองได้

อย่างไรก็ดีคณะกรรมการหมู่บ้าน แม้จะเป็นองค์กรเล็ก ๆ ในหมู่บ้านแต่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อประชาชนและประเทศชาติ คณะกรรมการหมู่บ้านที่เข้มแข็งจะสามารถเป็นไต่หน้ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยเหลือผู้ใหญ่มาก ทลออกจนสามารถริเริ่มหรือให้ความร่วมมือกับทางราชการในการปฏิบัติงาน พัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยยังมีประสิทธิภาพ ซึ่งประโยชน์ทั้งหลายจะตกแก่หมู่บ้านและประชาชน อย่างแท้จริง

ความหมายและแนวความคิดของการมีส่วนร่วม

บุวชัน วุฒิเมธี (2526 : 20) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นหมายถึงการ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการพิจารณา ตัดสินใจ การปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง การที่สามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทเพื่อแก้ไขปัญหาค่าและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น นั่นคือการ เปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาพัฒนาชุมชนที่ว่ามนุษย์ทุกคนต่างมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับด้วยความรู้สึกรักใคร่ ความผูกพันนั้นสามารถพัฒนาได้ ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้อง

ไพรัตน์ เกษะรินทร์ (2527 : 36 - 38) ได้เสนอความหมายและหลักการสำคัญ เรื่องนโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาว่า หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชุมชน สมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครรูปต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องรวมกันในเรื่องต่อไปนี้ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมตลอดจน ความต้องการของชุมชน
2. ร่วมศึกษาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนหรือ เพื่อสร้างสรรสิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไขปัญหาค่า และสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจการให้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและ

ของหน่วยงาน

7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมในบรรดาเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการ

สำหรับแนวคิดของการมีส่วนร่วม พันธ์ บุญวิเศษพันธ์ (2517 : 145) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนจะต้องเกิดขึ้นโดยตลอดตั้งแต่การวางแผนโครงการ การเสาะแสวงหาจัดแรงงาน วัสดุ กำลังเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนนั้น

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2526 : 10) ได้สรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท

4 ขั้นตอน ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. มีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินการกิจกรรม
3. มีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

นิรันดร์ จงวิเศษ (2527 : 25 - 27) ได้กล่าวถึง เงื่อนไขการมีส่วนร่วมไว้ว่า

1. ประชาชนต้องมีส่วนร่วมสภาพในการมีส่วนร่วม
2. ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม
3. ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม

นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่อไปนี้

1. ต้องมีเวลา
2. ต้องไม่เสียเงินทองมากเกินไปกว่าที่คาดว่าจะได้รับผลตอบแทน
3. ต้องมีความสนใจ
4. ต้องสามารถสื่อสารรู้เรื่องกันทั้งสองฝ่าย
5. ต้องไม่รู้สึกกระทบกระทั่งเมื่อต้องทำหน้าหน้าที่หรือสถานภาพทางสังคม

นอกจากเงินใจการมีส่วนร่วมแล้วยังได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมหลายระดับ คือ

1. เป็นสมาชิก
2. เป็นสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม
3. เป็นสมาชิกที่บริจาคเงินช่วย
4. เป็นกรรมการ
5. เป็นประธานกรรมการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สมหวัง ทงทิทัศน์ (2518 : 98) ได้ศึกษาการพัฒนาชุมชนในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ศึกษาเฉพาะกรณีความร่วมมือระหว่างราษฎรกับรัฐบาล ผลการศึกษาพบว่า ความร่วมมือของราษฎรของงานพัฒนาชุมชนหมู่บ้านหนองกร่าง และหมู่บ้านวังน้ำเขียว จังหวัดนครปฐม มีในรูปของการให้เงินให้สิ่งของและแรงงาน

ชงชัย วงษ์เหิรบุญทอง (2520 : 19) ได้ศึกษาสภาพการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองระดับท้องถิ่นของไทย ผลการศึกษาพบว่า การปกครองหมู่บ้านเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ท้องถิ่นในชนบทเจริญขึ้น โดยการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นให้มีการจัดการปกครองตนเองอย่างง่าย ๆ ขึ้น ทำให้ราษฎรมีโอกาสฝึกฝนให้คุ้นเคยกับการใช้สิทธิและหน้าที่ของตนในการปกครอง อันจะทำให้ราษฎรเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองอย่างแท้จริง

มณีรัตน์ ลิ้มสืบเชื้อ (2521 : 132) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของกรรมการพัฒนาหมู่บ้านพบว่ากรรมการพัฒนาหมู่บ้านมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมาก ปัจจัยการปฏิบัติงานของกรรมการพัฒนาหมู่บ้านส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่มาให้คำแนะนำสนับสนุน และเจ้าหน้าที่ส่วนมากเป็นเจ้าหน้าที่การเกษตร และต้องการให้เจ้าหน้าที่มาเป็นแบบอย่างการปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ช่วยแนะนำแนวทาง และการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น ส่วนความร่วมมือได้รับการสนับสนุนจากชาวบ้านดีมาก และมีโอกาสแสดงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ ความรู้ที่พอใจในการอบรม คือ

เรื่องกระบวนการแก้ไขปัญหของท้องถิ่น นอกจากนั้นการปฏิบัติงานในหน้าที่ของกรรมการหมู่บ้าน ควรจะได้รับสิ่งตอบแทน และสิ่งที่จะทำให้สนับสนุนการดำเนินงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ คือ การที่ผู้เกี่ยวข้องของและชาวบ้านในความร่วมมือ การเงิน วัสดุ เทียมพอและโครงการต้องมาจาก ความจำเป็นและความต้องการของชาวบ้าน

พรศรี ใจซื่อ (2523 : 102) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง พบว่า ทางด้านสื่อมวลชนอยู่ในหมู่บ้านมีบทบาทมากที่สุด ในระดับหมู่บ้านด้านการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและแหล่งข่าวสารการเลือกตั้งทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการเลือกตั้งได้ คือ การประชุมชี้แจงการเลือกตั้งจากผู้นำหมู่บ้าน

สุทธิพงษ์ แสงมณี (2524 : 42) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อ การปฏิบัติงานของพัฒนากรในท้องถิ่น จังหวัดภาคใต้ พบว่าตำแหน่ง ศาสนา อายุ ระดับการศึกษา และการติดต่อกับพัฒนากรที่แตกต่างกันจะมีความคิดเห็นแตกต่างกัน แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ตัวแปรการติดต่อกับพัฒนากรเท่านั้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

คณะกรรมกรวิจัยแห่งชาติ (2525 : 68 - 74) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของ ชนบทยากจน พ.ศ. 2525 พบว่าความสำคัญและบทบาทของผู้นำท้องถิ่นนั้น คือส่วนมากประชาชน ในหมู่บ้านจะรู้จักกรรมการพัฒนาหมู่บ้านและบทบาทของผู้นำท้องถิ่น คือบทบาทการประชุมปรึกษาหารือทาง แก่ไขปัญหาต่าง ๆ ระหว่างประชาชนในหมู่บ้าน บทบาทการชักจูงแนะนำการปรับปรุงสภาพของถนน และให้ประชาชนเข้าร่วมโครงการที่เข้ามาในหมู่บ้าน การรู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม บทบาทการประสานงานช่วยเหลือทางราชการและนำนโยบายของรัฐมาเผยแพร่ และบทบาทเสนอ ความคิดเห็นในการประกอบอาชีพและการจัดตั้งกลุ่มต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหของหมู่บ้าน

มงคล ชาวเรือ (2525 : 59 - 60) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประธานสภาตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อโครงการสร้างงานในชนบทปี 2524 พบว่ากลุ่มประชากร คือประชาชน สภาตำบลมีความแตกต่างกันในด้านระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ มีความคิดเห็นต่อโครงการสร้างงานในชนบทปี 2524 เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการดำเนินงานทั่ว ๆ ไปไม่แตกต่างกัน

ณธ โอเอี่ยม (2526 : 56 - 58) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้นำที่มีต่อการให้ความร่วมมือในงานการศึกษาผู้ใหญ่ การส่งเสริมการเกษตร จังหวัดปทุมธานี พบว่าผู้นำในส่วนใหญ่มิได้ทัศนคติที่ดีโดยวิธีการที่เจ้าหน้าที่ไปปรึกษาหารือก่อนเข้าปฏิบัติงานในหมู่บ้าน และการให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในงานดังกล่าว นอกจากนี้พร้อมที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือเกษตรกรในหมู่บ้านมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

สุบัญญัติ กิตติวิสาร (2526 : 36 - 37) ได้ศึกษาทัศนคติของกำนันในการให้ความร่วมมือของงานการศึกษาผู้ใหญ่ในจังหวัดสระบุรี พบว่ากำนันให้ความร่วมมือมากที่สุด คือการเสนอข้อคิดเห็นต่อที่ประชุมสภาตำบลในการพัฒนาหมู่บ้าน ช่วยกระตุ้นให้ชาวบ้านร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้านและให้ผู้ใหญ่บ้านไปเผยแพร่ข่าวสารทาง ๆ ของทางราชการให้ประชาชนได้ทราบ ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการคัดเลือกรับการฝึกอบรมต่าง ๆ ตลอดจนนำเอกสารเกี่ยวกับความรู้ด้านอาชีพ อนามัย การปกครองและอื่น ๆ ไปเผยแพร่สู่ชาวบ้าน แนะนำชาวบ้านปลูกพืชผักสวนครัว และเลี้ยงสัตว์ ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ จัดประชุมชาวบ้าน

สุรพงศ์ พูลสุวรรณ (2526 : 18) ได้ศึกษาบทบาทการศึกษาของครูใหญ่ต่อการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชนบทยากจนของเขตการศึกษา 11 พบว่าครูใหญ่มิบทบาทในการส่งเสริมความสัมพันธ์กับบุคคลปกครองและประชาชนในท้องถิ่นค่อนข้างมาก บทบาทการให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่น ครูใหญ่มิบทบาทปานกลาง ส่วนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน ในท้องถิ่นมีบทบาทน้อย ครูใหญ่ที่มีอายุต่างกันจะมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างยิ่ง แต่ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์และภูมิอำนาจต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน

นเรศ วงศ์สวัสดิ์ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อโครงการสร้างงานในชนบท เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำท้องถิ่นที่มีอายุสูงและมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐมากควย จะมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการสร้างงานในชนบท ส่วนระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่นพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อโครงการสร้างงานในชนบท

ครอส และวอลลี (คูว์สัน วัฒนวงศ์. 2526 : 99 ; อ้างอิงมาจาก Cross and Valley. 1972) ได้กล่าวว่าผู้ที่เข้าร่วมในกิจกรรมทางการศึกษาผู้ใหญ่เพิ่มมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบกันในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ 1,893 ชม ด้วยวิธีการให้แบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมทางการศึกษา จากผลการวิจัย ทำให้เห็นภาพรวมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยอาจกล่าวได้ว่าบุคคลทั้งหลายที่เข้าร่วมในกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่จะมีคุณสมบัติต่าง ๆ คือ

1. เป็นกลุ่มเยาวชนที่มีอายุไม่มากนัก
2. มีการศึกษาสูงพอสมควร
3. เป็นสมาชิกมากกว่าหนึ่งองค์การ
4. มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษา
5. เป็นพวกชนชั้นกลาง
6. มีแรงจูงใจในการเรียนสูง
7. อยู่ใกล้ตัวเมืองและสามารถเดินทางได้สะดวก
8. เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการใช้เวลาว่าง
9. มีความสามารถในการเข้าสังคมได้ดี
10. มีบทบาทในการให้บริการด้านอื่น ๆ

เบตง อารยะวิบูลย์ (2528 : 75) ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารงานพัฒนาชนบทของรัฐบาล วัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งเพื่อศึกษา การมีส่วนร่วมและการยอมรับของประชาชนในโครงการพัฒนาชนบทของรัฐบาล ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมกันประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงานและกิจกรรมพัฒนามากที่สุด รองลงไปเป็นส่วนร่วมในการวางแผนการบำรุงรักษาและการบริจาค สมทบทุนตามลำดับ มูลเหตุของการมีส่วนร่วมประชาชนส่วนมากเข้าร่วมโครงการพัฒนา เพราะได้รับการชักจูงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการพัฒนาชนบทระดับหมู่บ้าน ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้นำท้องถิ่น ลักษณะการเป็นผู้นำท้องถิ่น ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระดับจังหวัดอำเภอ ความสนใจของผู้นำท้องถิ่นและ

ประชาชนในการพัฒนาชนบท โครงการพัฒนาชนบทที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและประชาชนยอมรับความเป็นผู้นำของท้องถิ่น

งานวิจัยต่างประเทศ

คัทแมน (Kaufman. 1949 : 301) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางการเกษตรในท้องถิ่นพบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และความยาวนานในการอาศัยอยู่ในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน

เฮย์ (Hay. 1951 : 127) ศึกษาการรวมกิจกรรมทางสังคมของประชาชนในชนบทพบว่า การที่บุคคลมีส่วนร่วมทางสังคมนั้น มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางอาชีพและที่อยู่อาศัย โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมสูง จะเข้ามามีส่วนรวมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมสูง

บราวน์ (Brown. 1953 : 591) ได้ศึกษาคุณลักษณะของบุคคลที่มีส่วนรวมในการจัดองค์กรของรัฐพบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมอย่างแข็งขันและไม่แข็งขัน มักมีฐานะแตกต่างกันออกไปและมีมุมมองสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเขา ประเพณี การรวมตัว แนวความคิดที่ถูกคาดหวังให้เข้าร่วมในกิจกรรมบางอย่าง บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมสูง เช่น การศึกษา อาชีพ รายได้ มักจะเข้าร่วมกิจกรรมอย่างแข็งขันมากกว่าคนที่มีสถานภาพของสังคมต่ำ

เบเคอร์รา (Becerra. 1974 : 6887-A) ได้ศึกษาถึงบทบาทของผู้บริหารการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของชุมชน ผลปรากฏว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาใด ๆ ผู้บริหารและตัวแทนชุมชนต้องร่วมมือกันและทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการตามบทบาทหน้าที่และนโยบายที่ตกลงกันไว้และผู้บริหารจะต้องเข้าใจ ตลอดจนต้องสนใจเกี่ยวกับความแตกต่างของชุมชนด้วย

แมคคาเบ (McCabe. 1974 : 4171-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนรวมในการพัฒนาชุมชนของมหาวิทยาลัยในรัฐเวอร์จิเนีย ในปี ค.ศ. 1974 พบว่า สมาชิกของชุมชนและมหาวิทยาลัยต่างมีความเชื่อว่าความร่วมมือกันในการปฏิบัติและการพึ่งพาอาศัยกัน เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาชุมชน ถ้ามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากเท่าไร โอกาสแห่งความสำเร็จของกลุ่มที่เป็นส่วนรวมก็มากขึ้นเท่านั้น

อัศฮาร์ (Akhtar. 1977 : 26 - 27) ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทในประเทศกำลังพัฒนา พบว่า สาเหตุที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของความล้มเหลวของโครงการพัฒนาชนบทในประเทศกำลังพัฒนา คือ ประชาชนในชนบทมิได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทจึงทำให้ขาดความสำนึกในการเป็นเจ้าของโครงการ และยังก่อให้เกิดปัญหาจากการบำรุงรักษาหลังจากโครงการเสร็จสิ้นแล้ว

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตาม
ลำดับขั้นตอนการวิจัยต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้าน
ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมาจากอำเภอ 19 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ มีหมู่บ้าน 1,532
หมู่บ้าน มีคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 15,216 คน (สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่
2526 : 94)

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน
ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 150 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งพวก (Stratified
Random Sampling) โดยการแบ่งออกเป็นสามเขตตามสภาพภูมิศาสตร์ คือ เขตเหนือ
เขตกลาง และเขตใต้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างระดับอำเภอโดยการสุ่มแบบเจาะจง เขตละ
หนึ่งอำเภอ ได้อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนสามอำเภอ คือ เขตเหนือ อำเภอเชียงดาว
เขตกลางอำเภอสันกำแพงและเขตใต้ อำเภอจอมทอง

2.2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างระดับตำบล โดยการสุ่มแบบเจาะจงจากอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใน ข้อ 2.1 ได้ตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนหกตำบล

2.3 กำหนดกลุ่มตัวอย่างระดับหมู่บ้าน โดยการสุ่มแบบเจาะจงจากตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในข้อ 2.2 ได้หมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 หมู่บ้าน และใช้คณะกรรมการหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 150 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม รายละเอียดปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนคณะกรรมการหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน

อำเภอ / ตำบล / หมู่บ้าน	จำนวนคณะกรรมการ (คน)
<u>อำเภอเชียงดาว</u>	
ตำบลเชียงดาว	
บ้านวังจ้อม หมู่ที่ 4	10
บ้านคำ หมู่ที่ 5	8
บ้านทุ่งหลอก หมู่ที่ 9	12
ตำบลเมืองงาย	
บ้านเมืองงาย หมู่ที่ 2	12
บ้านแม่ซอน หมู่ที่ 4	8
<u>อำเภอสันกำแพง</u>	
ตำบลร่องวัวแดง	
บ้านร่องวัวแดง หมู่ที่ 3	12
บ้านน้ำจำ หมู่ที่ 5	10
บ้านม่วงน้ำไค หมู่ที่ 5	8

ตาราง 1 (ต่อ)

อำเภอ/ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวนคณะกรรมการ (คน)
ตำบลสันกลาง	
บ้านมอญ หมู่ที่ 2	8
บ้านสันกลางเหนือ หมู่ที่ 4	12
<u>อำเภอจอมทอง</u>	
ตำบลสบเคี้ยว	
บ้านทุ่งหมากหม่ม หมู่ที่ 5	12
บ้านแท่นคอกไม้ หมู่ที่ 6	10
บ้านทุ่งปุ่น หมู่ที่ 10	8
ตำบลคอยหล่อ	
บ้านห้วยใจ หมู่ที่ 5	8
บ้านวังขามป้อม หมู่ที่ 7	12
รวม	150

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการศึกษากครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ คณะกรรมการหมู่บ้านเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็นสองตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ตาม หัวปรกติของการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแบบสัมภาษณ์มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในแต่ละตำบล มากน้อยเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง จำแนกกิจกรรมต่าง ๆ ออกเป็นห้าด้านคือ

1. ด้านการแสดงความคิดเห็น
2. ด้านการตัดสินใจ
3. ด้านการวางแผน
4. ด้านการดำเนินการ
5. ด้านการติดตามและประเมินผล

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ชนิด 3 ระดับ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านในแต่ละกิจกรรมเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงถึงการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนดังนี้

เข้าร่วมทุกครั้ง ให้คะแนน 3 คะแนน

เข้าร่วมบางครั้ง ให้คะแนน 2 คะแนน

ไม่เคยเข้าร่วม ให้คะแนน 1 คะแนน

ในแต่ละด้านของแบบสัมภาษณ์จะมีข้อความปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในตำบลนั้น ๆ ด้วย

ขั้นตอนในการสร้าง เครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง เครื่องมือตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบโรงเรียน และบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
2. นำผลของการศึกษามาดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา และจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

3. ทัศนภาพของ เครื่องมือ

3.1 หากความเที่ยงตรงเชิงวิธี (Face Validity) โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้เชี่ยวชาญจำนวนห้าคนตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ แล้วนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

3.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงเสร็จแล้วไปทดลองกับคณะกรรมการหมู่บ้านบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 10 ตำบลเชิงคอก และบ้านสันป่าเลา หมู่ที่ 1 ตำบลสันป่าเลา อำเภอคอกสะเท็ก จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 20 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination Power) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ ผลการวิเคราะห์ทัศนภาพของแบบสัมภาษณ์พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่าที่ตั้งแต่ 2.24 - 13.53 และแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดมีค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ก)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อโดยตรงกับอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ขอความร่วมมือไปยังตำบลและหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ด้วยตนเองโดยมีผู้ช่วยเก็บข้อมูลซึ่งสามารถพูดภาษาถิ่นได้จำนวนสองคน และก่อนเริ่มก่อนออกปฏิบัติงานจริง สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบตามจำนวน 150 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS x (Statistical Package for the Social Science x) เพื่อการคำนวณค่าสถิติต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนหัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด โดยคำนวณค่าความถี่ส่วนร้อยละที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แต่ละด้านไว้วิเคราะห์โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาตัดสินตามหลักการของ เบสต์ (Best. 1970 : 174 - 178) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.66 หมายความว่า เข้าร่วมน้อย

1.67 - 2.32 หมายความว่า เข้าร่วมปานกลาง

2.33 - 3.00 หมายความว่า เข้าร่วมมาก

3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตจังหวัดเชียงใหม่ตามหัวปร ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในชมรมศิษย์ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 คะแนนเฉลี่ยโดยไรซุสกร (Ferguson, 1981 : 49)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยไรซ์เกอร์ (Ferguson. 1981 : 68)

$$S = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\Sigma X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

2.1 การวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power)

เป็นรายข้อ โดยไรซ์เกอร์ เทคนิคข้อละ 25 ของ เอ็ดเวิร์ดส์ (Edward. 1958 : 152)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละข้อของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

s_H^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง

s_L^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์
โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α-Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach.
1970 : 161)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์
 k แทน จำนวนข้อของแบบสัมภาษณ์
 s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสัมภาษณ์
 $\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนของ
 แบบสัมภาษณ์แต่ละข้อ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระ
 จากกัน โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981 : 182)

3.1 กรณีที่ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ไม่เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \quad \text{โดยมี } df = \frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

3.2 กรณีที่ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม เท่ากัน

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

โดยมี $df = n_1 + n_2 - 2$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 n_1, n_2 แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 df แทน ระดับนัยความเป็นอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของคณะกรรมการหมู่บ้านครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสี่ตอน คือ ตอนที่หนึ่ง วิเคราะห์สภาพภาพของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตอนที่สอง วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตอนที่สาม เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของคณะกรรมการหมู่บ้าน และตอนที่สี่ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งมีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ในแต่ละตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพภาพของคณะกรรมการหมู่บ้าน

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์สภาพภาพของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าความถี่และร้อยละของสถานภาพของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่
จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

สถานภาพของคณะกรรมการหมู่บ้าน	ความถี่	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 กรรมการโดยตำแหน่ง	45	30.00
1.2 กรรมการโดยการเลือกตั้ง	105	70.00
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ประถมศึกษา	117	78.00
2.2 สูงกว่าประถมศึกษา	33	22.00
3. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง		
3.1 น้อยกว่า 5 ปี	82	54.70
3.2 ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	68	45.30

จากตาราง 2 แสดงว่าจากจำนวนคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน จำแนกเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง จำนวน 45 คน และคณะกรรมการโดยการเลือกตั้งจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และ 70.00 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 117 คน และสูงกว่าประถมศึกษา จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 78.00 และ 22.00 ตามลำดับ และเมื่อจำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งโดยส่วนรวม รายบ้านและรายกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏรายละเอียดดังตาราง 3 - 8

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยส่วนรวมและจำแนกเป็นรายบ้าน

บ้านที่	กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1	การแสดงความคิดเห็น	2.51	0.42
2	การตัดสินใจ	2.23	0.47
3	การวางแผน	2.38	0.47
4	การดำเนินการ	2.49	0.45
5	การติดตามและประเมินผล	2.28	0.51
	รวม	2.38	0.46

จากตาราง 3 แสดงว่าคณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายบ้านพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมด้านการแสดงความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านการดำเนินการและด้านการวางแผนตามลำดับ ซึ่งทั้งสามบ้านนี้คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนอีกสองบ้านคือ

ด้านการติดตามและประเมินผล และการตัดสินใจ คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงานกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม
การศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการแสดงความคิดเห็น

ข้อที่	กิจกรรมด้านการแสดงความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1	สนับสนุนให้มีการอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเยาวชน เป็นต้น	2.72	0.47
2	ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาถึง สำคัญและความต้องการในกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียน	2.47	0.50
3	ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณา และแก้ปัญหาในหมู่บ้าน	2.67	0.61
4	สนับสนุนแนะนำให้ประชาชนนำวิชาชีพที่ได้รับ การแนะนำจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติ	2.48	0.68
5	เป็นที่ปรึกษาและช่วยแนะนำในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนในหมู่บ้าน	2.67	0.56
6	เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว กฎหมายชาวบ้าน เป็นต้น	2.25	0.73
7	กระตุ้นแนะนำให้ประชาชนรู้จักการใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์	2.35	0.65

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการแสดงความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
8	ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	2.66	0.59
9	ศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ในการช่วยเหลืองานส่วนรวม	2.30	0.75
	รวม	2.51	0.42

จากตาราง 4 แสดงว่าคณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านการแสดงความคิดเห็นโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีความคิดเห็นในระดับมากอยู่เจ็ดกิจกรรม อีกสองกิจกรรมมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง กิจกรรมที่มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด สามกิจกรรมคือ การสนับสนุนให้การอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มต่าง ๆ รองลงไปคือ ร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาและแก้ปัญหาในหมู่บ้าน และเป็นที่ปรึกษาและช่วยแนะนำ ในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม
การศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการทัศนใจ

ข้อที่	กิจกรรมการทัศนใจ	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1	ไม่มีส่วนร่วมในการทัศนใจเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในหมู่บ้าน	2.55	0.61
2	ปฏิเสธโครงการหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของ หน่วยงานที่มีลักษณะไม่เกี่ยวข้องกับโครงการที่มี อยู่แล้วในหมู่บ้านหรือโครงการที่จะทำให้เกิดความ คงการของหมู่บ้านเสียไป	1.98	0.77
3	ให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่โครงการซ้ำ ซ้อนหรือไม่เกี่ยวข้องกับโครงการที่กำลังทำอยู่แล้ว ในหมู่บ้านร่วมปรึกษาหารือและทัศนใจร่วมกัน ก่อนจะดำเนินการใด ๆ	2.19	0.75
4	เข้าร่วมกำหนดหน้าที่และชักชวนความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานร่วมกันกับหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เข้ามาปฏิบัติการในหมู่บ้าน แม้กิจกรรม นั้นจะไม่ได้เป็นโครงการที่หมู่บ้านเสนอ	2.25	0.77
5	รับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจ วัตถุประสงค์การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่ส่งเสริมดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา นอกโรงเรียนเพื่อร่วมกันทำตามคำแนะนำของ เจ้าหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จตามโครงการ	2.39	0.74

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการทัศนใจ	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
6	ระงับการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่กำลังปฏิบัติข้อวิฤตอุปสรรค และสร้างความเดือดร้อนเสียหายแก่หมู่บ้าน	1.91	0.84
7	เป็นตัวแทนของประชาชนหรือกลุ่มผู้เดือดร้อน ต่าง ๆ ที่ควรให้การศึกษา ความรู้ ความเข้าใจ สามารถจัดปัญหาเหล่านั้นได้เข้าร้องเรียน และเร่งให้ทางการเริ่มดำเนินการช่วยเหลือ อย่างรวดเร็ว เพื่อแก้ปัญหาหรือบรรเทาความ เดือดร้อนที่เกิดขึ้น	2.30	0.75
	รวม	2.23	0.47

จากตาราง 5 แสดงว่าการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการทัศนใจ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง
และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
อยู่ในระดับมาก สองกิจกรรม คือ มีส่วนร่วมในการทัศนใจเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดใน
หมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาคือ การรับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจวิฤตอุปสรรค
การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ
เพื่อร่วมกันทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จตามโครงการ
ตามลำดับ ส่วนอีกห้ากิจกรรม คณะกรรมการหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม
อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม
การศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการวางแผน

ข้อที่	กิจกรรมการวางแผน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1	สำรวจความต้องการของประชาชนที่ต้องการเรียน วิชาชีพและกลุ่มสนใจ	2.19	0.78
2	ดำเนินการพิจารณาและวางแผนร่วมกับหน่วยงาน ของรัฐและเอกชนที่เข้ามาจัดกิจกรรมในหมู่บ้าน	2.37	0.66
3	ร่วมประชุมพิจารณาจัดสรรรายจ่ายของหมู่บ้าน มาช่วยในการจัดดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ	2.39	0.77
4	เสนอแผนของหมู่บ้านให้หน่วยงานของรัฐและ เอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ	2.23	0.76
5	ประสานงานระหว่างบุคคล หน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตาม โครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและ รวดเร็ว	2.39	0.68
6	ร่วมพิจารณาและวางแผนแนวทางปฏิบัติงานกับ หน่วยงานที่เข้ามาปฏิบัติงานส่งเสริมการศึกษา นอกโรงเรียนแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	2.44	0.66
7	ประชุมและชักจูงประชาชนเพื่อนำปัญหาค้นหาพื้นที่ ที่หาอยู่มาร่วมกันวางโครงการแก้ไข	2.45	0.65
8	สนับสนุนและจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ หรือผู้นำอาสาพัฒนาของท้องถิ่นเกี่ยวกับชีวิต ประจำวันของชาวบ้านอยู่เสมอ	2.50	0.65

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการวางแผน	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
9	ชักนำเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐและเอกชน มารับรู้ปัญหาของชาวบ้านเพื่อหาแนวทางวางแผน แก้ไข	2.31	0.72
10	สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ใน ท้องที่ เช่น เกษกร สาธารณสุข ใ้มีโอกา สประชุมวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกับประชาชน อยู่เสมอ	2.54	0.65
	รวม	2.38	0.47

จากตาราง 6 แสดงว่าคณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม
การศึกษาอบรมโรงเรียน ด้านการวางแผนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณา
เป็นรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมในระดับมาก
อยู่เจ็ดกิจกรรม อีกสามกิจกรรมมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมในระดับปานกลาง
กิจกรรมที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมในระดับมากที่สุดสามกิจกรรมคือ สนับสนุนให้
เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ในท้องที่ให้มีโอกาสประชุมวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกับประชาชน
อยู่เสมอ สนับสนุนและจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการหรือผู้นำอาสาสมัครของท้องถิ่น เกี่ยวกับ
ชีวิตประจำวันของชาวบ้าน และประชุมและชักจูงประชาชนเพื่อกำหนดปัญหาตามอาชีพที่ทำอยู่
มาร่วมกันวางแผนโครงการแก้ไข

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม
การศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านดำเนินการ

ข้อที่	กิจกรรมการดำเนินการ	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1	ส่งเสริมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนร่วมกับ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง	2.44	0.64
2	จัดให้มีการอบรมให้ความรู้ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเยาวชน	2.46	0.72
3	สนับสนุนและแนะนำให้ประชาชนมารับบริการ จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าไปให้บริการใน หมู่บ้าน เช่น เกษตรตำบล อนามัย	2.63	0.55
4	ร่วมประชุมประชาชนเพื่อแจ้งข่าวสารทางราชการ และกิจกรรมในหมู่บ้านให้ประชาชนทราบ	2.47	0.68
5	ในกรณีที่มีกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของ หมู่บ้านเป็นผู้หนึ่งที่เป็นผู้นำ	2.53	0.64
6	มีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ แห่งชาติ	2.53	0.67
7	ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อนามัยในการแก้ปัญหา สาธารณสุขในหมู่บ้าน	2.46	0.69
8	จัดให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เข้าร่วม กิจกรรมอย่างชัดเจน	2.37	0.77
	รวม	2.49	0.45

จากตาราง 7 แสดงว่าคณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการดำเนินการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณา เป็นรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมอยู่ใน ระดับมากทุกกิจกรรม โดยคณะกรรมการหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมสนับสนุนและแนะนำให้ประชาชน รับบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าไปให้บริการในหมู่บ้านมากที่สุด

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการติดตามและประเมินผล

ข้อที่	กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1	สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าร่วม กิจกรรมที่จัดในหมู่บ้าน	2.33	0.64
2	ร่วมจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน	2.35	0.71
3	มีการวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียนในหมู่บ้าน	2.09	0.71
4	ให้มีการคัดเลือกกรรมการและร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ ความคุมการดำเนินงานกับหน่วยงานของรัฐและ เอกชนที่ส่งเสริมจัดกิจกรรมในหมู่บ้าน	2.43	0.69
5	ขอส่งตรวจตราการใช้งบประมาณของหน่วยงาน ทางการศึกษาและการพัฒนาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ ประชาชนในหมู่บ้านให้เป็นไปอย่างสุจริต	2.22	0.74

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ค่าเฉลี่ย	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
6	ติดตามผลหรือรายงานความก้าวหน้าหรืออุปสรรคของโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ในหมู่บ้านให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมทราบ	2.26	0.75
	รวม	2.28	0.51

จากตาราง 8 แสดงว่าคณะกรรมการหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการติดตามและประเมินผล โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากสามกิจกรรม โดยให้มีการคัดเลือกกรรมการและร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ควบคุม การดำเนินงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมจัดกิจกรรมในหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาเป็นร่วมจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน และสอบถามความคิดเห็นของประชาชน ที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดในหมู่บ้านตามลำดับ ส่วนอีกสามกิจกรรมคณะกรรมการหมู่บ้านได้มีส่วนร่วม ในการดำเนินงานในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

ในตอนนี้เป็นการ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในจังหวัดเชียงใหม่ ตามตัวแปร ตำแหน่งของคณะกรรมการหมู่บ้าน ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

3.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏรายละเอียดดังตาราง 9 - 14

ตาราง 9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านโดยส่วนรวม และจำแนกเป็นรายตำแหน่ง ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน

ตำแหน่ง	กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ตำแหน่ง				t
		โดยตำแหน่ง		โดยการเลือกตั้ง		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	การแสดงความคิดเห็น	2.64	0.31	2.45	0.45	2.57**
2	การตัดสินใจ	2.37	0.35	2.16	0.50	2.56**
3	การวางแผน	2.51	0.42	2.33	0.48	2.25*
4	การดำเนินการ	2.63	0.31	2.42	0.48	2.72**
5	การติดตามและประเมินผล	2.38	0.46	2.24	0.52	1.57
	รวม	2.51	0.37	2.32	0.49	2.33*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียน โดยมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในรายด้านคณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่สามด้านคือ ด้านการแสดงความความคิดเห็น ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินการ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่หนึ่งด้านคือการวางแผน ส่วนด้านติดตามและประเมินผล คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการแสดงความความคิดเห็น ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน

ข้อที่	กิจกรรมการแสดงความคิดเห็น	ตำแหน่ง				t
		โดยตำแหน่ง		โดยการเลือกตั้ง		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	สนับสนุนให้มีการอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มต่าง ๆ	2.80	0.41	2.69	0.49	1.38
2	ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาถึงลำดับความสำคัญและความต้องการในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน	2.56	0.50	2.44	0.65	1.08
3	ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาและแก้ปัญหาในหมู่บ้าน	2.87	0.46	2.58	0.65	2.69**

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการแสดงความคิดเห็น	ตำแหน่ง				t
		โดยตำแหน่ง		โดยการเลือกทั้ง		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
4	สนับสนุนแนะนำให้ประชาชนนำวิชาชีพที่ได้รับ การแนะนำจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติ	2.56	0.66	2.45	0.69	0.89
5	เป็นที่ปรึกษาและช่วยแนะนำในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนหมู่บ้าน	2.89	0.38	2.57	0.62	3.19**
6	เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวางแผน ครอบครัว กฎหมายชาวบ้าน	2.38	0.72	2.20	0.74	1.36
7	แนะนำให้ประชาชนรู้จักการใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์	2.40	0.58	2.32	0.67	0.66
8	เสนอแนะและชักนำให้ประชาชนใช้บริการ ห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน	2.78	0.56	2.61	0.60	1.61
9	ศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ในการช่วยเหลืองานส่วนรวม	2.53	0.66	2.20	0.76	2.54**
	รวม	2.64	0.31	2.45	0.45	2.57**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่ตำแหน่งแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียน ด้านการแสดงความคิดเห็น โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่ตำแหน่งต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่สามกิจกรรมคือ ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาและแก้ปัญหาในหมู่บ้าน และศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ในการช่วยเหลืองานส่วนรวม ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่ตำแหน่งต่างกัน

ข้อที่	กิจกรรมด้านการตัดสินใจ	ตำแหน่ง				t
		โดยตำแหน่ง		โดยการเลือกตั้ง		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในหมู่บ้าน	2.60	0.62	2.52	0.61	0.70
2	ปฏิเสธโครงการหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานที่มีลักษณะไม่ก่อทุนโครงการอื่นที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือโครงการที่จะทำให้เกิดความทองการของหมู่บ้านเสียไป	2.04	0.77	1.95	0.78	0.67

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการตัดสินใจ	ตำแหน่ง				t
		โดยตำแหน่ง		โดยการเลือกตั้ง		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
3	ให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนที่มีโครงการเข้าสอนหรือไม่ เกือบทุกกับโครงการที่กำลังทำอยู่แล้วในชุมชน ร่วมปรึกษาหารือและตัดสินใจร่วมกันก่อนดำเนินการ	2.31	0.67	2.14	0.78	1.26
4	เข้าร่วมกำหนดหน้าที่และรับผิดชอบความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกันกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เข้ามาปฏิบัติการในชุมชน แม้กิจกรรมนั้นจะไม่ได้เป็นโครงการที่ชุมชนเสนอ	2.35	0.74	2.20	0.78	1.14
5	รับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนเพื่อร่วมกันทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จตามโครงการ	2.71	0.51	2.26	0.78	3.57**
6	ระงับการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่กำลังปฏิบัติต่อวัตถุประสงค์และสร้างความเดือดร้อนเสียหายแก่ชุมชน	2.15	0.85	1.81	0.82	2.34*

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการทัศนใจ	ตำแหน่ง				t
		โดยตำแหน่ง		โดยการเลือกทั้ง		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
7	เป็นตัวแทนของประชาชนหรือกลุ่มผู้เดือดร้อน ต่าง ๆ ที่ควรให้การศึกษา ความรู้ ความเข้าใจ สามารถชักจูงเขาเหล่านั้นได้ เข้าโรงเรียนและเร่งให้ทางการเริ่ม ดำเนินการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว เพื่อแก้ปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อน ที่เกิดขึ้น	2.42	0.69	2.25	0.77	1.31
	รวม	2.37	0.35	2.16	0.50	2.56**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มำตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน ด้านการตัดสินใจโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มำตำแหน่งต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 อยู่หนึ่งกิจกรรมคือ รับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่ส่งเสริมดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน เพื่อร่วมกันทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ให้เกิดความสำเร็จตามโครงการ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 อยู่หนึ่งกิจกรรม คือ ระวังการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่กำลังปฏิบัติกิจกรรมวัตถุประสงค์และสร้างความเดือดร้อนเสียหายแก่หมู่บ้าน ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการวางแผน ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มำตำแหน่งต่างกัน

ข้อที่	กิจกรรมด้านการวางแผน	ตำแหน่ง				t
		โดยตำแหน่ง		โดยการเลือกตั้ง		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	สำรวจความต้องการของประชาชนที่ต้องการ เรียนวิชาชีพและกลุ่มสนใจ	2.33	0.74	2.13	0.78	1.45
2	ดำเนินการพิจารณาและวางแผนร่วมกับหน่วยงาน ของรัฐและเอกชนที่เข้ามาจัดกิจกรรมการศึกษา นอกระบบโรงเรียนในหมู่บ้าน	2.53	0.55	2.29	0.69	2.05

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการวางแผน	ตำแหน่ง				t
		โดยตำแหน่ง		โดยการเลือกทั้ง		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
3	เข้าร่วมประชุมพิจารณาจัดสรรรายได้อของหมู่บ้านมาช่วยในการจัดดำเนินการทาง ๆ	2.64	0.68	2.28	0.78	2.75**
4	เสนอแนะของหมู่บ้านให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องของทราบ	2.40	0.72	2.16	0.77	1.76
5	ประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว	2.42	0.75	2.38	0.66	0.34
6	ร่วมพิจารณาและวางแผนทางปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เข้ามาปฏิบัติงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	2.49	0.63	2.42	0.68	0.59
7	ประชุมและชักจูงประชาชนเพื่อนำปัญหาค้นหาวิธีที่หาข้อสรุปร่วมกันวางโครงการแก้ไข	2.58	0.66	2.39	0.64	1.62
8	สนับสนุนและจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการหรือผู้นำอาสาพัฒนาของท้องถิ่นเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของชาวบ้านอยู่เสมอ	2.67	0.60	2.44	0.66	1.98*
9	ชักนำเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐและเอกชนมารับรู้ปัญหาของชาวบ้าน เพื่อหาแนวทางวางแผนแก้ไข	2.47	0.66	2.25	0.73	1.73

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการวางแผน	ตำแหน่ง				t
		โดยตำแหน่ง		โดยการเลือกตั้ง		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
10	สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ในท้องถิ่นที่มีโอกาสประชุมวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกับประชาชนอยู่เสมอ	2.58	0.69	2.52	0.64	0.46
	รวม	2.51	0.42	2.33	0.48	2.25*

•• มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

• มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนการวางแผน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อยู่หนึ่งกิจกรรม คือ เข้าร่วมประชุมพิจารณาจัดสรรรายไ้ของหมู่บ้านมาช่วยในการจัดดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนสองกิจกรรม คือ ทำเนิการพิจารณาและวางแผนร่วมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เข้ามาจัดกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนในหมู่บ้าน และสนับสนุน และจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการหรือผู้นำอาสาพัฒนาของท้องถิ่นเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของชาวบ้านอยู่เสมอ ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียน
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการดำเนินการ ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านกับตำแหน่งทางกัน

ข้อที่	กิจกรรมด้านการดำเนินการ	ตำแหน่ง				t
		โดยตำแหน่ง		โดยการเลือกตั้ง		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ส่งเสริมกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนร่วมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง	2.51	0.55	2.41	0.67	0.89
2	จัดให้มีการอบรมให้ความรู้กลุ่มแม่บ้าน เยาวชน	2.58	0.69	2.41	0.73	1.31
3	สนับสนุนและแนะนำให้ประชาชนมารับบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าไปให้บริการในหมู่บ้าน	2.75	0.48	2.58	0.57	1.80
4	รวมประชุมประชาชนเพื่อแจ้งข่าวสารทางราชการและกิจกรรมในหมู่บ้านประชาชนทราบ	2.60	0.62	2.41	0.70	1.57
5	ในกรณีที่มีกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของหมู่บ้านเป็นผู้หนึ่งที่เป็นผู้นำในเรื่องนี้	2.75	0.53	2.44	0.66	2.84**
6	มีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ	2.62	0.65	2.48	0.68	1.14
7	ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อนามัยในการแก้ปัญหาสาธารณสุขในหมู่บ้าน	2.67	0.56	2.37	0.72	2.44*
8	จัดให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจน	2.58	0.62	2.28	0.81	2.22
	รวม	2.63	0.31	2.42	0.48	2.72**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งตำแหน่งต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียน ด้านการดำเนินการโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งตำแหน่งต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่หนึ่งกิจกรรมคือ ในกรณีที่กิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของหมู่บ้านเป็นผู้หนึ่งที่เป็นผู้นำในเรื่องนี้ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนหนึ่งกิจกรรมคือ ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อนามัยในการแก้ปัญหาสาธารณสุขในหมู่บ้าน ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการติดตามและประเมินผล ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านทั้งตำแหน่งต่าง

ข้อที่	กิจกรรมด้านการติดตามและประเมินผล	ตำแหน่ง				t
		โดยตำแหน่ง		โดยการเลือกตั้ง		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดในหมู่บ้าน	2.51	0.51	2.25	0.68	2.35 *
2	ร่วมจัดทำข้อมูลทาง ๆ ของหมู่บ้าน	2.53	0.55	2.27	0.76	2.12 *
3	มีการวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในหมู่บ้าน	2.09	0.70	2.08	0.72	0.02

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการติดตามและประเมินผล	ตำแหน่ง				t
		โดยตำแหน่ง		โดยการเลือกตั้ง		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
4	ให้มีการคัดเลือกคณะกรรมการและร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ความคุ้มค่าการดำเนินงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมจัดกิจกรรมในชุมชน	2.44	0.72	2.43	0.68	0.13
5	ขอส่งตรวจตราการใช้งบประมาณของหน่วยงานทางการศึกษาและการพัฒนาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับประชาชนในชุมชนให้เป็นไปอย่างสุจริต	2.38	0.68	2.15	0.76	1.72
6	ติดตามผลหรือรายงานความก้าวหน้าหรืออุปสรรคของโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้วในชุมชน ให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมจัดกิจกรรมทราบ	2.31	0.70	2.24	0.77	0.55
	รวม	2.38	0.46	2.24	0.52	1.57

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการติดตามและประเมินผล โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่สองกิจกรรมคือ สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่สุดในหมู่บ้าน และรวมจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏรายละเอียดดังตาราง 15 - 20

ตาราง 15 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ของคณะกรรมการหมู่บ้านโดยส่วนรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้าน
ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ลำดับที่	กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ระดับการศึกษา				t
		ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	การแสดงความคิดเห็น	2.46	0.43	2.69	0.31	-2.84**
2	การตัดสินใจ	2.19	0.48	2.35	0.40	-1.70
3	การวางแผน	2.34	0.48	2.53	0.38	-2.05*
4	การดำเนินการ	2.46	0.46	2.57	0.38	-1.32
5	การติดตามและประเมินผล	2.25	0.51	2.37	0.49	-1.22
	รวม	2.34	0.47	2.50	0.39	-1.83

** มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติส่วนในรายด้านคณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่หนึ่งด้านคือ ด้านการแสดงความคิดเห็น และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่หนึ่งด้านคือ ด้านการวางแผน ส่วนด้านอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการแสดงความคิดเห็น ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับ
การศึกษาต่างกัน

ข้อที่	กิจกรรมด้านการแสดงความคิดเห็น	ระดับการศึกษา				t
		ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	สนับสนุนให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ กลุ่มต่าง ๆ	2.69	0.48	2.82	0.39	-1.38
2	ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณา ถึงลำดับความสำคัญและความต้องการ ในกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียน	2.42	0.63	2.67	0.48	-2.09 [*]
3	ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อ พิจารณาและแก้ปัญหาในหมู่บ้าน	2.61	0.66	2.88	0.33	-2.30 [*]
4	สนับสนุนแนะนำให้ประชาชนนำ วิชาชีพที่ได้รับการแนะนำจากหน่วยงาน ของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติ	2.44	0.69	2.61	0.66	-1.20
5	เป็นที่ปรึกษาและช่วยแนะนำ ในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนในหมู่บ้าน	2.60	0.62	2.91	0.29	-2.80 ^{**}
6	เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวางแผน ครอบครัว กฎหมายชาวนาน	2.22	0.76	2.36	0.65	-0.98
7	แนะนำให้ประชาชนรู้จักการใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	2.29	0.66	2.54	0.56	-2.03 [*]

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการแสดงความคิดเห็น	ระดับการศึกษา				t
		ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
8	เสนอแนะและชักนำไปประชาชนใช้ บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	2.61	0.61	2.85	0.44	-2.11*
9	ศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ชุมชนในการช่วยเหลืองาน ส่วนรวม	2.23	0.77	2.54	0.62	-2.16*
	รวม	2.46	0.43	2.69	0.31	-2.84**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านการแสดงความคิดเห็น โดยส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่หนึ่งกิจกรรมคือ เป็นที่ปรึกษาและช่วยแนะนำในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนในหมู่บ้าน และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่หกรายกิจกรรมคือ ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาถึงลำดับความสำคัญและความต้องการในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาแก้ปัญหาในหมู่บ้าน แนะนำให้ประชาชนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เสนอแนะและชักนำไปประชาชนใช้บริการที่อ่านหนังสือ

ประจำหมู่บ้าน และศึกษาคำขวัญเชิญชวนในการช่วยเหลืองานส่วนรวม ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่ม มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของคณะกรรมการหมู่บ้าน ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการตัดสินใจ ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ข้อที่	กิจการด้านการตัดสินใจ	ระดับการศึกษา				t
		ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในหมู่บ้าน	2.51	0.62	2.67	0.54	-1.29
2	ปฏิเสธโครงการหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานที่มีลักษณะไม่เกี่ยวข้องกับโครงการอื่นที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือโครงการที่จะทำให้เกิดความทองการของหมู่บ้านเสียไป	1.91	0.74	2.21	0.86	-1.97*
3	ให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีโครงการฯ ข้อนหรือไม่เกี่ยวข้องกับโครงการที่กำลังทำอยู่แล้วในหมู่บ้านร่วมปรึกษาหารือและตัดสินใจร่วมกันก่อนจะดำเนินการ	2.14	0.74	2.39	0.75	-1.76

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการทัศนใจ	ระดับการศึกษา				t
		ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
4	เข้าร่วมกำหนดหน้าที่และรับผิดชอบ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกันกับ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เข้ามา ปฏิบัติการในชุมชน แม้กิจกรรมนั้นจะไม่ ได้เป็นโครงการที่ชุมชนเสนอ	2.21	0.77	2.36	0.74	-0.99
5	รับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจ วัตถุประสงค์การดำเนินงานของหน่วยงาน ของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อ ร่วมกันทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ให้เกิดผลสำเร็จตามโครงการ	2.32	0.77	2.64	0.55	-2.16*
6	ระดมการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงาน ของรัฐและเอกชนที่กำลังปฏิบัติติดต่อ วัตถุประสงค์ และสร้างความเคลื่อนไหว เสียหายแก่ชุมชน	1.93	0.85	1.85	0.83	0.50

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการตัดสินใจ	ระดับการศึกษา				t
		ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
7	เป็นตัวแทนของประชาชนหรือกลุ่มผู้เดือดร้อนต่าง ๆ เขาร้องเรียนและเร่งรัดให้ทางการเริ่มดำเนินการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว เพื่อแก้ปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น	2.30	0.73	2.30	0.81	-0.03
	รวม	2.19	0.48	2.35	0.40	-1.70

• มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่เพิ่มการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงสูงกว่า
ประถมศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนด้านการตัดสินใจ
โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการ
หมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05
อยู่สองกิจกรรมคือ 1. ประสานโครงการหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานที่ลักษณะไม่เกี่ยวข้องกับ
โครงการอื่นที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน หรือโครงการที่จะทำให้ความต้องการของหมู่บ้านเสียไป และ
รับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและ
เอกชนที่ส่งเสริมดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อร่วมกันทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่
ให้เกิดผลสำเร็จตามโครงการ ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมใน
การดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน การวางแผน ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านกับระดับการศึกษา
ทางกัน

ข้อที่	กิจกรรมการวางแผน	ระดับการศึกษา				t
		ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	สำรวจความต้องการของประชาชนที่ ต้องการ วิชาอาชีพและกลุ่มสนใจ	2.12	0.81	2.45	0.56	-2.22*
2	ดำเนินการพิจารณาและวางแผนร่วมกับ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เข้ามาจัด กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในหมู่บ้าน	2.32	0.69	2.54	0.51	-1.78
3	เข้าร่วมประชุมพิจารณาจัดสรรรายได ของหมู่บ้านมาช่วยในการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ	2.37	0.79	2.45	0.67	-0.57
4	เสนอแผนของหมู่บ้านให้หน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ	2.18	0.75	2.42	0.79	-1.64
5	ประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงาน ของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานตามโครงการให้เป็นไป ด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว	2.35	0.67	2.54	0.71	-1.45
6	ร่วมพิจารณาและวางแผนทางปฏิบัติงาน กับหน่วยงานที่เข้ามาปฏิบัติงานส่งเสริม งานการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่ประชาชน ในหมู่บ้าน	2.41	0.67	2.54	0.62	-1.04

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการวางแผน	ระดับการศึกษา				t
		ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา		
		$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	
7	ประชุมและชักจูงประชาชนเพื่อนำปัญหาคานอาชีพที่ทำอยู่มารวมกันวางโครงการแก้ไข	2.41	0.66	2.57	0.61	-1.29
8	สนับสนุนและจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการหรือผู้นำอาสาพัฒนาของท้องถิ่นเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของชาวบ้านอยู่เสมอ	2.49	0.66	2.57	0.61	-0.69
9	ชักนำเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐและเอกชนมารับรู้ปัญหาของชาวบ้านเพื่อหาแนวทางวางแผนแก้ไข	2.27	0.73	2.51	0.62	-1.85
10	สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานในท้องถิ่นให้มีโอกาสประชุมวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกับประชาชนอยู่เสมอ	2.51	0.65	2.64	0.65	-0.96
	รวม	2.34	0.48	2.53	0.38	-2.05*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่ให้การศึกษาระดับประถมศึกษาที่สูงกว่าระดับประถมศึกษาที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ด้านการวางแผน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่หนึ่งกิจกรรม คือ สืบหาข้อมูลของการของประชาชนที่ต้องการเรียนวิชาชีพและกลุ่มสนใจ ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการดำเนินการ ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ข้อที่	กิจกรรมการดำเนินการ	ระดับการศึกษา				t
		ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ส่งเสริมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ร่วมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้อง	2.38	0.64	2.64	0.60	-2.02*
2	จัดให้มีการอบรมให้ความรู้	2.43	0.72	2.54	0.71	-0.77
3	สนับสนุนและแนะนำให้ประชาชนมารับ บริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เขา ไปให้บริการในหมู่บ้าน	2.62	0.55	2.67	0.54	-0.39

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการดำเนินการ	ระดับการศึกษา				t
		ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
4	ร่วมประชุมเพื่อแจ้งข่าวสารทางราชการ และกิจกรรมในหมู่บ้านให้ประชาชน	2.43	0.71	2.61	0.56	-1.33
5	ในการจัดทำกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ ของหมู่บ้านเป็นผู้นำในเรื่องนี้	2.47	0.66	2.76	0.50	-2.31*
6	มีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้ หนังสือแห่งชาติ	2.50	0.68	2.61	0.66	-0.77
7	ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อนามัยในการแก้ปัญหา สาธารณสุขในหมู่บ้าน	2.45	0.69	2.48	0.71	-0.23
8	จัดให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างชัดเจน	2.38	0.76	2.30	0.81	0.53
	รวม	2.46	0.46	2.57	0.38	-1.32

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่ให้การศึกษาระดับประถมศึกษาที่สูงกว่าระดับประถมศึกษาที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านการดำเนินการ โดยส่วน รวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 อยู่สองกิจกรรมคือ ส่งเสริมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนร่วมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องและในกรณีกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของหมู่บ้านเป็นผู้นำในเรื่องนี้ ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการติดตามและประเมินผล ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่ระดับการศึกษาต่างกัน

ข้อที่	กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ระดับการศึกษา				t
		ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดในหมู่บ้าน	2.32	0.66	2.36	0.55	-0.37
2	รวมจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน	2.28	0.74	2.57	0.56	-2.11*
3	มีการวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน	2.04	0.71	2.24	0.71	-1.42

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมการติดตามและประเมินผล	ระดับการศึกษา				t
		ประถมศึกษา		สูงกว่าประถมศึกษา		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
4	ให้มีการคัดเลือกกรรมการและร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ควบคุมการดำเนินงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมจัดกิจกรรมในหมู่บ้าน	2.39	0.68	2.57	0.71	-1.35
5	สอดส่องตรวจสอบการใช้งบประมาณของหน่วยงานทางการศึกษาและการพัฒนาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับประชาชนในหมู่บ้านให้เป็นไปอย่างสุจริต	2.21	0.74	2.24	0.75	-0.20
6	ติดตามผลหรือรายงานความก้าวหน้าหรืออุปสรรคของโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้วในหมู่บ้านให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมทราบ	2.26	0.75	2.24	0.75	0.15
	รวม	2.25	0.51	2.37	0.49	-1.22

• มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงสูงกว่า
 ประถมศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนด้านการติดตามและ
 ประเมินผล โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า
 คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .05 อยู่หนึ่งกิจกรรมคือ เริ่มจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการ
 หมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในจังหวัดเชียงใหม่ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาใน
 การดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์หypothesisจะเอื้อกับตาราง 21 - 26

ตาราง 21 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยส่วนรวมและจำแนกเป็นรายด้านระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้าน
ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน

ลำดับ ด้านที่	กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง				t
		น้อยกว่า 5 ปี		5 ปีขึ้นไป		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	การแสดงความเห็น	2.45	0.43	2.58	0.39	-1.86
2	การตัดสินใจ	2.19	0.45	2.27	0.48	-1.05
3	การวางแผน	2.32	0.49	2.46	0.42	-1.82
4	การดำเนินการ	2.45	0.45	2.52	0.44	-0.91
5	การติดตามและประเมินผล	2.28	0.53	2.28	0.49	-0.01
	รวม	2.35	0.46	2.44	0.45	-1.23

จากตาราง 21 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง
แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ทั้งโดยส่วนรวมและ
ในรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการแสดงความคิดเห็น ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลา
ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน

ข้อที่	กิจกรรมด้านการแสดงความคิดเห็น	ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง				t
		น้อยกว่า 5 ปี		5 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	สนับสนุนให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ กลุ่มต่าง ๆ	2.65	0.51	2.81	0.40	-2.16*
2	ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณา ถึงระดับความสำคัญและความต้องการใน กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน	2.35	0.67	2.62	0.49	-2.69**
3	ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณา และแก้ปัญหาในหมู่บ้าน	2.56	0.67	2.79	0.50	-2.37*
4	สนับสนุนแนะนำให้ประชาชนนำวิชาชีพที่ได้รับ การแนะนำจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติ	2.40	0.75	2.57	0.58	-1.53
5	เป็นที่ปรึกษาและช่วยแนะนำในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนในหมู่บ้าน	2.66	0.61	2.68	0.53	-0.19
6	เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวางแผน ครอบครัว อนามัยชาวบ้าน	2.10	0.78	2.44	0.63	-2.92**
7	แนะนำให้ประชาชนรู้จักการใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์	2.28	0.61	2.43	0.68	-1.38

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการแสดงความคิดเห็น	ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง				t
		น้อยกว่า 5 ปี		5 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
8	เสนอแนะและชักนำให้ประชาชนใช้บริการห้องหนังสือประจำหมู่บ้าน	2.77	0.48	2.53	0.68	2.52*
9	ศึกษาคำขวัญเชิญชวนในการช่วยเหลืองานส่วนรวม	2.28	0.77	2.32	0.72	-0.35
	รวม	2.45	0.43	2.58	0.39	-1.86

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

• มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียน ด้านการแสดงความคิดเห็น โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่สองกิจกรรม คือ ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น เพื่อพิจารณาถึงระดับความสำคัญและความต้องการในกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียน และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว อนามัยชาวบ้าน และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนสามกิจกรรม คือ สนับสนุนให้มีการอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มต่าง ๆ ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น เพื่อพิจารณาและแก้ปัญหาในหมู่บ้าน และเสนอแนะและชักนำให้ประชาชนใช้บริการห้องหนังสือ

ประจำหมู่บ้าน ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียน
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ความการตัดสินใจ ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่ระยะเวลาใน
การดำรงตำแหน่งต่างกัน

ข้อที่	กิจกรรมด้านการตัดสินใจ	ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง				t
		น้อยกว่า 5 ปี		5 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในหมู่บ้าน	2.47	0.67	2.63	0.52	-1.58
2	ปฏิเสธโครงการหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานที่มีลักษณะไม่เกี่ยวข้องกับโครงการอื่นที่หมู่บ้านหรือโครงการที่จะทำให้ความทองการของหมู่บ้านเสียหายไป	2.00	0.80	1.95	0.74	0.35
3	ให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่มีโครงการซ้ำซ้อนหรือไม่เกี่ยวข้องกับโครงการที่กำลังทำอยู่แล้วในหมู่บ้านรวมปรึกษาร่วมกันก่อนจะดำเนินการใด ๆ	2.16	0.74	2.23	0.75	-0.62

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการตัดสินใจ	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				t
		น้อยกว่า 5 ปี		5 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
4	เข้าร่วมกำหนดหน้าที่และรับผิดชอบความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เข้ามาปฏิบัติการในชุมชน แม้กิจกรรมนั้นจะไม่ได้เป็นโครงการที่ชุมชนเสนอ	2.16	0.81	2.35	0.71	-1.55
5	รับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อร่วมกันทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จ	2.34	0.80	2.45	0.66	-0.94
6	ระงับการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่กำลังปฏิบัติต่อวัตถุประสงค์และสร้างความเดือดร้อนเสียหายแก่ชุมชน	1.95	0.83	1.87	0.86	0.60

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อ	กิจกรรมด้านการตัดสินใจ	ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง				t
		น้อยกว่า 5 ปี		5 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	
7	เป็นตัวแทนของประชาชนหรือกลุ่ม ผู้เดือดร้อนทาง ๆ เขารองรับและ เร่งให้ทางการเริ่มดำเนินการช่วยเหลือ อย่างรวดเร็วเพื่อแก้ปัญหาหรือบรรเทาความ เดือดร้อนที่เกิดขึ้น	2.23	0.79	2.38	0.69	-1.23
	รวม	2.19	0.45	2.27	0.48	-1.05

จากตาราง 23 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง
น้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ด้านการตัดสินใจ ทั้งโดยส่วนรวมและในรายกิจกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียน
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านการวางแผน ระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะในการดำรง
ตำแหน่งต่างกัน

ข้อที่	กิจกรรมด้านการวางแผน	ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง				t
		น้อยกว่า 5 ปี		5 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	สำรวจความต้องการของประชาชนที่ต้องการ เรียนวิชาชีพและกลุ่มสนใจ	2.11	0.80	2.29	0.73	-1.46
2	ดำเนินการพิจารณาและวางแผนร่วมกับ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เข้ามาจัด กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน	2.33	0.69	2.41	0.63	-0.76
3	เข้าร่วมประชุมพิจารณาจัดสรรรายได ของหมู่บ้านมาช่วยในการจัดดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ	2.30	0.83	2.48	0.68	-1.44
4	เสนอแผนของหมู่บ้านให้หน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ	2.18	0.80	2.29	0.71	-0.89
5	ประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานของ รัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ตามโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และรวดเร็ว	2.28	0.74	2.53	0.58	-2.25*

ตาราง 24 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการวางแผน	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				t
		น้อยกว่า 5 ปี		5 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
6	ร่วมพิจารณาและวางแผนแนวทางปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เข้ามาปฏิบัติงานส่งเสริมการศึกษา นอกโรงเรียนแก่ประชาชนในหมู่บ้าน	2.50	0.69	2.37	0.62	1.22
7	ประชุมและชักจูงประชาชนเพื่อนำปัญหาค้น หาข้อเท็จจริงมาร่วมกันวางแผนโครงการแก้ไข	2.43	0.70	2.47	0.58	-0.41
8	สนับสนุนและจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ หรือผู้นำอาสาพัฒนาของท้องถิ่นเกี่ยวกับชีวิต ประจำวันของชาวบ้านอยู่เสมอ	2.41	0.68	2.62	0.60	-1.91*
9	ชักนำเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐและเอกชน มารับรู้ปัญหาของชาวบ้านเพื่อหาแนวทาง วางแผนแก้ไข	2.21	0.77	2.44	0.63	-2.01*
10	สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานใน ท้องถิ่นได้มีโอกาสประชุมวางแผนแก้ไขปัญห าร่วมกับประชาชนอยู่เสมอ	2.44	0.72	2.66	0.54	-2.11*
	รวม	2.32	0.49	2.46	0.42	-1.82

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน การวางแผนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่สามกิจกรรม คือ ประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว ชักนำเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐและเอกชนมารับรู้ปัญหาของชาวบ้าน เพื่อหาแนวทางวางแผนแก้ไข และสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติงานในท้องถิ่น ได้มีโอกาสประชุมวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกับประชาชนอยู่เสมอ ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการดำเนินการระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน

ข้อที่	กิจกรรมด้านการดำเนินการ	ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง				t
		น้อยกว่า 5 ปี		5 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	ส่งเสริมกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน ร่วมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้อง	2.41	0.67	2.47	0.61	-0.53
2	จัดให้มีการอบรมให้ความรู้	2.36	0.76	2.57	0.65	-1.77

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการดำเนินการ	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				t
		น้อยกว่า 5 ปี		5 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
3	สนับสนุนและแนะนำให้ประชาชนมารับบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าไปให้บริการในหมู่บ้าน	2.66	0.55	2.60	0.55	0.62
4	รวมประชุมประชาชนเพื่อแจ้งข่าวสารทางราชการและกิจกรรมในหมู่บ้านให้ประชาชนทราบ	2.44	0.65	2.50	0.72	-0.54
5	ในกรณีกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของหมู่บ้านเป็นผู้นำในเรื่องนี้	2.41	0.72	2.68	0.50	-2.53*
6	มีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ	2.51	0.69	2.54	0.66	-0.29
7	ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อนามัย ในการแก้ปัญหาสาธารณสุขในหมู่บ้าน	2.43	0.75	2.50	0.61	-0.64
8	จัดให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของชุมชนรวมกิจกรรมอย่างชัด	2.41	0.74	2.31	0.81	0.83
	รวม	2.45	0.45	2.52	0.44	-0.91

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียน การดำเนินการโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่หนึ่งกิจกรรม คือ ในกรณีกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของหมู่บ้านเป็นผู้นำในเรื่องนี้ ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านด้านการติดตามและประเมินผลระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน

ข้อที่	กิจกรรมด้านการติดตามและประเมินผล	ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง				t
		น้อยกว่า 5 ปี		5 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{x}$	sd	$\bar{x}$	sd	
1	สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดในหมู่บ้าน	2.32	0.63	2.34	0.66	-0.20
2	รวมจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน	2.34	0.72	2.35	0.71	-0.10
3	มีการวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในหมู่บ้าน	2.10	0.73	2.07	0.70	0.20
4	ให้มีการคัดเลือกกรรมการและร่วมกำหนดหลักเกณฑ์ควบคุมการดำเนินงานกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมจัดกิจกรรมในหมู่บ้าน	2.43	0.72	2.44	0.65	-0.13

ตาราง 26 (ต่อ)

ข้อที่	กิจกรรมด้านการติดตามและประเมินผล	ระยะเวลาในการดำเนินงาน				t
		น้อยกว่า 5 ปี		5 ปี ขึ้นไป		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
5	สอดคล้องตรวจตราการใช้งบประมาณของหน่วยงานทางการศึกษาและการพัฒนาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับประชาชนในหมู่บ้านให้เป็นไปอย่างสุจริต	2.34	0.77	2.07	0.68	2.23*
6	ติดตามผลหรือรายงานความก้าวหน้าหรืออุปสรรคของโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินไปแล้วในหมู่บ้านให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมทราบ	2.15	0.77	2.40	0.69	-2.07*
	รวม	2.28	0.53	2.28	0.49	-0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนด้านการติดตามและประเมินผล โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่สองกิจกรรมคือ สอดคล้องตรวจตราการใช้งบประมาณของหน่วยงานทางการศึกษาและการพัฒนาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับประชาชนในหมู่บ้านให้เป็นไป

อย่างสุจริต และติดตามผลหรือรายงานความก้าวหน้าหรืออุปสรรคของโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินไปแล้วในหมู่บ้านให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมทราบ ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ คณะกรรมการหมู่บ้านทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน

ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกปัญหาออกเป็นสองลักษณะคือ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนเป็นรายด้าน และปัญหาทั่วไปในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ดังตาราง 27 และตาราง 28

ตาราง 27 ค่าความถี่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียนเป็นรายด้าน

สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ความถี่
<u>ด้านการแสดงความคิดเห็น</u>	
1. ผู้นำยังขาดความรู้ความสนใจในโครงการต่าง ๆ	29
2. ผู้นำจะท้วงท้วงในในทุกโครงการจนไม่มีเวลา	26
3. เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่รับนิคมขอไม่ให้การสนับสนุนและเอาจริงต่อกิจกรรมที่จัด	21
4. ขาดความรู้ในการทำงานเป็นกลุ่ม	16
5. แยกความสำคัญไม่สนใจของงานส่วนรวม	14
6. ผู้นำรวบเอางานมาทำเสียคนเดียว ไม่แบ่งให้ผู้อื่นช่วย	12

ตาราง 27 (ต่อ)

สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ความถี่
7. เวลาและถูกถามในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม	10
8. การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ถูกแบ่งออกเป็นกิจกรรมเฉพาะอย่างของแต่ละหน่วยงาน ไม่มีความสัมพันธ์หรืออำนาจเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน	8
9. ผู้นำมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ	8
<u>ด้านการตัดสินใจ</u>	
1. โครงการไม่แน่นอน ชาคผู้รับผิดชอบ	24
2. ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ	21
3. ไม่มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจน	17
4. ผู้นำไม่มีความเข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรม	12
5. โครงการบางโครงการมักจะมองข้ามสภาพความเป็นจริงของหมู่บ้าน	10
6. ไม่ได้รับความร่วมมือจากสมาชิก	7
7. ผู้นำไม่ยอมรับในการตัดสินใจของสมาชิก	4
<u>ด้านการวางแผน</u>	
1. ชาคการสำรวจที่แท้จริง ก่อนวางแผน	31
2. ปัญหาของหมู่บ้าน ไม่ได้รับการตอบสนอง	24
3. แผนข้อเสนออาสาไม่ทันต่อเหตุการณ์	22
4. แต่ละหน่วยงานจัดกิจกรรมไม่ประสานกัน	19
5. เวลาว่างไม่ตรงกับโครงการที่ได้รับ	17
6. การประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีน้อย	11

ตาราง 27 (ต่อ)

สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ความถี่
7. ขาดการติดต่อประสานงานในการทำงานซ้ำซ้อน	8
8. การจัดทำแผนของชุมชนสภาพความเป็นจริงของหมู่บ้าน	6
<u>ด้านการดำเนินการ</u>	
1. ขาดการประสานงานและประชาสัมพันธ์	37
2. การเริ่มกิจกรรมส่วนใหญ่ขาดการเห็นชอบคน เพื่อสร้างความเข้าใจในวัตถุประสงค์	32
3. ขาดการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความต้องการที่จะถึงบุคคลกลุ่มบุคคลอื่นให้เขารวม	26
4. ผู้นำขาดความสนใจในกิจกรรม	18
5. การติดต่อสื่อสารไม่สะดวก	10
6. คณะกรรมการไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการ เนื่องจากขาดคนและมีภาระทางครอบครัว	9
<u>ด้านการติดตามและประเมินผล</u>	
1. ไม่มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน	35
2. ผู้นำขาดความรู้ประสบการณ์และไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ	34
3. ไม่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง	29
4. คณะกรรมการไม่สามัคคี ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่	20
5. ผู้นำไม่เห็นความสำคัญต่อกิจกรรมที่จัด	17
6. โครงการซ้ำซ้อนไม่แน่นอนขาดผู้นำรับผิดชอบ	11

จากตาราง 27 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีความเห็นว่าคณะกรรมการหมู่บ้าน
ในจังหวัดเชียงใหม่ของประสบปัญหาในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรม
โรงเรียนเป็นรายตำบลดังนี้

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียน ด้านการแสดงความ
ความคิดเห็น ปัญหาที่คณะกรรมการหมู่บ้านประสบปัญหามากที่สุดคือ ผู้นำยังขาดความรู้และความสนใจ
ในโครงการต่าง ๆ รองลงมาเป็นปัญหาเกี่ยวกับ ผู้นำจะทอดทิ้งงานให้แก่ทุกโครงการจนไม่มีเวลา
เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่รับผิดชอบไม่ให้การสนับสนุนและเอาจริงต่อกิจกรรมที่จัดและขาดความรู้ในการทำงาน
เป็นกลุ่มตามลำดับ

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนด้านการทัศนคติ
ปัญหาที่คณะกรรมการหมู่บ้านประสบมากที่สุดคือ โครงการไม่แน่นอนขาดผู้รับผิดชอบ รองลงมาเป็น
ปัญหาเกี่ยวกับไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการและไม่มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
ที่ชัดเจนตามลำดับ

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนด้านการวางแผน
ปัญหาที่คณะกรรมการหมู่บ้านประสบมากที่สุดคือ ขาดการสำรวจที่แท้จริงก่อนการวางแผน รองลงมา
เป็นปัญหาเกี่ยวกับปัญหาของหมู่บ้านไม่ได้รับการตอบสนอง แผนที่ไม่สอดคล้องกับพื้นที่
แต่ละหน่วยงานจัดกิจกรรมไม่ประสานกันและเวลาว่างไม่ตรงกับโครงการที่ได้รับตามลำดับ

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนด้านการดำเนินการ
ปัญหาที่คณะกรรมการหมู่บ้านประสบปัญหามากที่สุดคือ ขาดการประสานงานและประชาสัมพันธ์ รองลงมา
เป็นปัญหาเกี่ยวกับการเริ่มกิจกรรมส่วนใหญ่ขาดการเตรียมทุนชน เพื่อสร้างความเข้าใจในวัตถุประสงค์
ขาดการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความต้องการที่จะถึงทุกกลุ่มบุคคลอื่นให้เข้าร่วม และผู้นำขาดความ
สนใจในกิจกรรมตามลำดับ

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนด้านการติดตาม
และประเมินผล ปัญหาที่คณะกรรมการหมู่บ้านประสบปัญหามากที่สุดคือ ไม่มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
ให้ชัดเจน รองลงมาเป็นปัญหาเกี่ยวกับผู้นำขาดความรู้ ประสิทธิภาพ และไม่เข้าใจวัตถุประสงค์

ของโครงการ ไม่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง คณะกรรมการไม่สามัคคี ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ และผู้นำไม่เห็นความสำคัญต่อกิจกรรมที่จัด ทามลำดับ

ตาราง 28 ค่าความถี่ของปัญหาทั่วไปในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน

สภาพปัญหาทั่วไปในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน	ความถี่
<u>ปัญหาของคณะกรรมการหมู่บ้าน</u>	
1. คณะกรรมการบางคนเพราะมีอาชีพหลัก คือเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียว จึงทำให้มีภาระในครอบครัวมาก	39
2. คณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพราะมีการอบรมคณะกรรมการระยะสั้น	32
3. คณะกรรมการขาดความรู้วิชาการ เพราะจบการศึกษาระดับต่ำ	26
4. คณะกรรมการไม่สามัคคี ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่	16
5. คณะกรรมการไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของกิจกรรม	10
6. คณะกรรมการไม่เห็นความสำคัญของโครงการ	7
<u>ปัญหาของประชาชน</u>	
1. ประชาชนมีการศึกษาต่ำ ขาดประสบการณ์ บางคนมีภาระทางครอบครัว	67
2. ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม	29
3. การเข้าร่วมกิจกรรมบางประเภทจะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมได้	17
4. ประชาชนในชนบทไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง	10

ตาราง 28 (ต่อ)

สภาพปัญหาทั่วไปในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน	ความถี่
<u>ปัญหาของสถานการณ์และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ</u>	
1. ระยะเวลา ฤดูกาล ในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน	57
2. หน่วยงานไม่มีการประสานกันในการดำเนินงานจัดกิจกรรม	34
3. การคมนาคมและการสื่อสารไม่สะดวก	16
4. การดำเนินงานตามโครงการมักจะมีของชำรุดสภาพความเป็นจริงของหมู่บ้าน	11
5. เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจในท้องถิ่นและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน	8
6. การดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ มักกำหนดให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่และความนึกคิดเกินกว่าที่จะรับได้ในระยะสั้น	7
7. กิจกรรมต่าง ๆ ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนในหมู่บ้าน ได้เข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มแรก	5

จากตาราง 28 แสดงว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีความเห็นว่า ในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน ของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ต้องประสบปัญหาโดยทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็นสามลักษณะคือ ปัญหาของคณะกรรมการหมู่บ้าน ปัญหาของประชาชน และปัญหาของสถานการณ์และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ซึ่งมีรายละเอียดของปัญหาดังนี้

ปัญหาของคณะกรรมการหมู่บ้าน ปัญหาที่ประสบมากที่สุดคือ คณะกรรมการขาดทุนเพราะมีอาชีพลักษณะเดียว การเกษตรเพียงอย่างเดียว ทำให้มีภาระในครอบครัวมาก รองลงมาเป็นปัญหาเกี่ยวกับ

ขาดความรู้ ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพราะมีการอบรมระยะสั้น ขาดความรู้ทางวิชาการ เพราะจบการศึกษาระดับต่ำ และคณะกรรมการไม่มีความสามัคคีไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ตามลำดับ

ปัญหาของประชาชน ปัญหาที่ประสบมากที่สุดคือ ประชาชนมีการศึกษาต่ำ ขาดประสบการณ์ ขาดทุนมีการะทางครอบครัว รองลงมาเป็นปัญหาเกี่ยวกับประชาชนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม และการเข้าร่วมกิจกรรมบางประเภทต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมได้ตามลำดับ

ปัญหาของสถานการณ์และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ปัญหาที่ประสบมากที่สุดคือ ระยะเวลา ถูกกีดในการจัดกิจกรรม ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน รองลงมาเป็นปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงาน ไม่มีการผสมผสานกันในการดำเนินงานจัดกิจกรรม และการคมนาคมและการสื่อสารไม่สะดวกตามลำดับ

สรุปย่อ ฉบับย่อ และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ตามตัวแปร ตำแหน่งคณะกรรมการระดับการศึกษาและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 150 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งพวก (Stratified Random Sampling) โดยการแบ่งออกเป็น 3 เขต ตามสภาพภูมิศาสตร์ คือ เขตเหนือ เขตกลาง และเขตใต้ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่างระดับอำเภอ โดยการสุ่มแบบเจาะจง เขตละหนึ่งอำเภอ ให้อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 อำเภอ คือ เขตเหนือ อำเภอเชียงดาว เขตกลาง อำเภอสันกำแพง และเขตใต้ อำเภอจอมทอง
2. กำหนดกลุ่มตัวอย่างระดับตำบล โดยการสุ่มแบบเจาะจงจากอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในข้อ 1 ให้อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนหกตำบล คือ ตำบลเชียงดาว เมืองงาย ร่องวัวแดง สันกลาง สม เติบะ และตำบลคอกย่น
3. กำหนดกลุ่มตัวอย่างระดับหมู่บ้าน โดยการสุ่มแบบเจาะจงจากตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในข้อ 2 ให้อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 หมู่บ้าน และใช้คณะกรรมการหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดจำนวน 150 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือแบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัย ได้สร้างขึ้นเอง โดยมีค่าอำนาจจำแนกเป็นรายรายการที่เกณฑ์กำหนดคือ มีค่าตั้งแต่ 2.24 - 13.53 และแบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 เนื้อหา ของแบบสัมภาษณ์ประกอบไปด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 5 ด้าน และความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนแต่ละด้าน แบบสัมภาษณ์ลักษณะนี้เป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อโดยตรงกับอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ ขอความร่วมมือไปยังตำบลและหมู่บ้านที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ ด้วยตนเอง โดยอาศัยผู้ช่วยสัมภาษณ์ ซึ่งสามารถพูดภาษาถิ่นได้จำนวน 2 คน และได้อบรมก่อนออก ปฏิบัติจริง ซึ่งได้แบบสัมภาษณ์จำนวน 150 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียน ของคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ย ที่ได้มาทดสอบสมมติฐานของการของ เบสต์ (Best. 1970 : 174 - 178) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.66 หมายความว่า เขารวมน้อย
 1.67 - 2.32 หมายความว่า เขารวมปานกลาง
 2.33 - 3.00 หมายความว่า เขารวมมาก

ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกกระบวน
 โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านที่เป็นปัญหาและอุปสรรค วิเคราะห์โดยการคำนวณค่าความถี่

3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
 กิจกรรมการศึกษานอกกระบวนโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ ตามตัวแปร
 ตำแหน่งคณะกรรมการ ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง เพื่อการทดสอบ
 สมมติฐาน โดยการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. คณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา
 นอกกระบวนโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายตำบลพบว่าคณะกรรมการหมู่บ้าน
 มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ในด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการดำเนินการ
 และด้านการวางแผน แต่คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
 ในด้านการติดตามและประเมินผลและด้านการตัดสินใจ เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรมทั้งหมดพบว่า
 คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกกระบวนโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
 จำนวน 27 กิจกรรม คณะกรรมการหมู่บ้านเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด 3 กิจกรรม ได้แก่ สนับสนุน
 ให้มีการอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มเยาวชน ร่วมประชุม
 แสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาและแก้ปัญหาในหมู่บ้าน และเป็นพี่เลี้ยงและช่วยแนะนำในเรื่องต่าง ๆ
 แก่ประชาชนในหมู่บ้าน ส่วนกิจกรรมที่คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา
 นอกกระบวนโรงเรียนในระดับปานกลางจำนวน 13 กิจกรรม คณะกรรมการเข้าร่วมน้อยที่สุด 2 กิจกรรม
 ได้แก่ ระเบียบการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่กำลังปฏิบัติหรือวัตถุประสงค์
 และสร้างความเดือดร้อนเสียหายแก่หมู่บ้านและวิสาหกิจโครงการหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงาน
 ที่มีลักษณะไม่เกื้อหนุนโครงการที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือโครงการที่จะทำให้ความต้องการของหมู่บ้าน
 เสียไป

2. คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษา
นอกโรงเรียน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่คณะกรรมการ
หมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นรายด้าน
พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการแสดงความคิดเห็น
ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ในด้านการวางแผน

คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม
การศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการแสดง
ความคิดเห็นและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการวางแผน

คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมใน
การดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในทุกด้าน

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม
การศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 6 กิจกรรม
คือ 1) ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาและแก้ปัญหาในหมู่บ้าน 2) เป็นที่ปรึกษาและ
ช่วยแนะนำในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนในหมู่บ้าน 3) กู้ยืมเงินช่วยเหลือในการช่วยเหลืองานส่วนรวม
4) รับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ
และเอกชนที่ส่งเสริมการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อร่วมกันทำตาม
คำแนะนำของเจ้าหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จตามโครงการ 5) เข้าร่วมประชุมพิจารณาจัดสรรรายได้
ของหมู่บ้านมาช่วยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และ 6) ในกรณีที่มีการรวมส่วนรวมเพื่อ
ประโยชน์ของหมู่บ้าน เป็นผู้หนึ่งที่เป็นผู้นำในเรื่องนี้และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 จำนวน 6 กิจกรรม คือ 1) ระวังการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ

และเอกชนที่กำลังปฏิบัติหน้าที่วัตถุประสงค์และสร้างความเคลื่อนไหวแก่หมู่บ้าน 2) ทำเนิการ
พิจารณาและวางแผนร่วมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เข้ามาจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ในหมู่บ้าน 3) สนับสนุนและจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการหรือผู้นำอาสาสมัครของท้องถิ่นเกี่ยวกับ
ชีวิตประจำวันของชาวบ้านอยู่เสมอ 4) ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อนามัยในการแก้ปัญหาสาธารณสุขใน
หมู่บ้าน 5) สอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดในหมู่บ้าน และ 6) ร่วม
จัดทำข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน

คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม
การศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 เพียงหนึ่งกิจกรรมคือ
เป็นที่ปรึกษาและช่วยแนะนำในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนในหมู่บ้าน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติระดับ .05 จำนวน 11 กิจกรรม คือ 1) ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาถึง
ลำดับความสำคัญและความต้องการในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน 2) ร่วมประชุมแสดง
ความคิดเห็นเพื่อพิจารณาและแก้ปัญหาในหมู่บ้าน 3) แนะนำให้ประชาชนรู้จักการใช้เวลาว่างให้
เป็นประโยชน์ 4) เสนอแนะและชักนำให้ประชาชนใช้บริการที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 5) คิก
คำขวัญเชิญชวนในการช่วยเหลืองานส่วนรวม 6) ปฏิเสธโครงการหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของ
หน่วยงานที่มีลักษณะไม่เกื้อหนุนกับโครงการอื่นที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน หรือโครงการที่จะทำให้
ความต้องการของหมู่บ้านเสียไป 7) รับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจวัตถุประสงค์
การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ
โรงเรียนเพื่อร่วมกันทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ให้เกิดผลสำเร็จตามโครงการ 8) สำนว
ความต้องการของประชาชนที่ต้องการเรียนวิชาชีพและกลุ่มสนใจ 9) ส่งเสริมกิจกรรมการศึกษา
นอกระบบโรงเรียนร่วมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง 10) ในกรณีที่มีกิจกรรมส่วนรวม
เพื่อประโยชน์ของหมู่บ้านเป็นผู้นำในเรื่องนี้ และ 11) ร่วมจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน

คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วม
ในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ระดับ .01 จำนวน 2 กิจกรรม คือ 1) ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาถึงระดับ
ความสำคัญและความต้องการในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน 2) เผยแพร่ความรู้

เกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว กฎหมายชาวมาน และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 จำนวน 9 กิจกรรม คือ 1) สนับสนุนให้มีการอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มต่าง ๆ 2) ร่วมประชุม แสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาและแก้ปัญหาในหมู่บ้าน 3) เสนอแนะและชักนำให้ประชาชนใช้ บริการที่สถานหนึ่งสื่อประจำหมู่บ้าน 4) ประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็ว 5) ชักนำ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐและเอกชนมารับรู้ปัญหาของชาวมาน เพื่อหาแนวทางวางแผนแก้ไข 6) สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่นมีโอกาสประชุมวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกับ ประชาชนอยู่เสมอ 7) ในกรณีที่มีกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของหมู่บ้านเป็นผู้นำในเรื่องนี้ 8) สอดส่องตรวจตราการใช้งบประมาณของหน่วยงานทางการศึกษาและการพัฒนาที่เข้ามา เกี่ยวข้องกับประชาชนในหมู่บ้านให้เป็นไปอย่างสุจริต และ 9) ติดตามผลหรือรายงานความก้าวหน้า หรืออุปสรรคของโครงการต่าง ๆ ที่โคค่าเงินไปแล้วในหมู่บ้านให้หน่วยงานของรัฐและ เอกชนที่ ส่งเสริมให้จกกิจกรรมทราบ

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียนของ คณะกรรมการหมู่บ้านแยกออกเป็นปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการหมู่บ้าน ประชาชน และสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการหมู่บ้าน ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการ หมู่บ้านมีความยากจนเพราะมีอาชีพหลักคือ การเกษตรแต่เพียงอย่างเดียวจึงทำให้มีการละเลยใน ครอบครัวมาก ไม่สามารถเข้าร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมได้ คณะกรรมการหมู่บ้านขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เพราะมีระยะเวลาในการอบรมคณะกรรมการหมู่บ้าน ในระยะสั้นจึงทำให้ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้าน

3.2 ปัญหาเกี่ยวกับประชาชน ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ประชาชนมีการศึกษาต่ำ ขาดประสบการณ์ ยากจนมีการละเลยครอบครัว ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม การเข้าร่วม ในกิจกรรมบางประเภทต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมได้

3.3 ปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อม ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ ระยะเวลา ถูกกาส ในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน หน่วยงานต่าง ๆ

ไม่มีการผสมผสานกันในการดำเนินงานกิจกรรม การคมนาคม และการสื่อสารไม่เพียงพอจึงทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ ครั้นนี้ผู้วิจัยได้นำมาเป็นประเด็นในการอภิปรายตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมากเพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้านคือ ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการดำเนินการ และด้านการวางแผน ส่วนอีก 2 ด้านคือ ด้านการตัดสินใจ และด้านการติดตามและประเมิน คณะกรรมการหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า จากจำนวนกิจกรรมทั้งหมดที่ศึกษา 40 กิจกรรม คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมอยู่ในระดับมาก จำนวน 27 กิจกรรม ส่วนอีก 13 กิจกรรม คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจสรุปได้ว่า คณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ โรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแนวนโยบายของกรมการปกครองต่อคณะกรรมการหมู่บ้าน ในฐานะที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดตั้ง และปรับปรุงปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช 2457 มีแนวนโยบายที่จะให้คณะกรรมการหมู่บ้านมีบทบาท คือ 1) เป็นองค์กรที่สามารถช่วยเหลืองานของทุกกระทรวง ทบวง กรมได้ 2) เป็นองค์กรที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในหมู่บ้านอย่างแท้จริง 3) เป็นองค์กรที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย 4) เป็นองค์กรที่รู้จักจักรวาล รู้จักช่วยตนเองโดยเฉพาะงานที่สามารถทำเองได้ ไม่ต้องรอให้รัฐจัดทำให้ และ 5) เป็นองค์กรที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเข้มแข็ง

และมีประสิทธิภาพ (กรมการปกครอง. 2529 : 25 - 26) ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่ศึกษาพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เช่น ผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2525 : 68) ซึ่งศึกษาพบว่า งานที่ผู้นำท้องถิ่นเข้าร่วมมากคือ การประชุมคณะกรรมการและพิธีกรในการวางแผนศึกษา ปัญหาเพื่อแก้ไขการทำงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นลิน ศรีสารคาม (2528 : 45) ที่ศึกษาพบว่า คณะกรรมการหมู่บ้านมีบทบาทในการเข้าร่วมจัดกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียน ในด้านการจัดกิจกรรม ด้านการประสานงาน และด้านการติดตามและ ประเมินผล และผลการวิจัยของ ศรีพรหม สิทธิพงศ์ (2529 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่า การมี ส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นอยู่ในระดับค่อนข้างมากเกือบทุกเรื่อง คือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบท การสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมของรัฐที่กำหนดลงไปในพื้นที่เป้าหมาย และการกระตุ้นให้ประชาชน รู้จักช่วยเหลือตนเอง และพึ่งตนเอง

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษาของระบบ โรงเรียนของคณะกรรมการหมู่บ้าน ตามตัวแปร ตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้าน ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

2.1 คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียนโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนใน รายด้านคณะกรรมการหมู่บ้านทั้ง 2 กลุ่ม มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการตัดสินใจ และด้านการดำเนินการ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ทั้งนี้คณะกรรมการหมู่บ้านโดยตำแหน่ง มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมมากกว่าคณะกรรมการหมู่บ้านโดยการเลือกตั้ง ทั้งโดยส่วนรวม และรายด้าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้นำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติให้บังเกิดผลสำเร็จอย่างแท้จริง โดยผ่านทาง สถานการณ์ราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ กรมการโดย

ตำแหน่งก็คือ กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในตำบล หมู่บ้าน เพราะได้รับเลือกจากประชาชนโดยตรง อีกประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยตำแหน่งในฐานะผู้นำท้องถิ่นเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่องานชีวิตความเป็นอยู่ของเขามิฉะนั้นจะสามารถโน้มน้าวให้บุคคลอื่นในสังคมเกี่ยวกับปฏิบัติตนหรือเห็นพ้องด้วย ผู้นำชั้นนี้อาจจะได้รับผลสำเร็จในการชักจูงใจคนอื่นหรือเป็นผู้นำในการสร้างความเจริญหรือประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมจนได้รับเลือกตั้งหรือแต่งตั้งจากประชาชนโดยส่วนใหญ่ทำหน้าที่เป็นผู้นำอย่างเป็นทางการไปเป็นตัวแทนของสังคมในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นที่เคารพยกย่องเชื่อถือจากคนส่วนใหญ่ในสังคมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไทชิโอะ นิชิซึโร (2509 : 5) ที่ศึกษาพบว่า บทบาทของทางราชการที่มีอิทธิพลต่อชุมชนอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ใหญ่บ้าน สมภาร และพระชั้นผู้ใหญ่ มีส่วนในการตกลงตามโครงการและช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดุญภรณ์ สุวรรณสิทธิกร (2529 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่า กรรมการสภาตำบลมีตำแหน่งต่าง ๆ ก็มีส่วนร่วมในโครงการสร้างงานในชนบทแตกต่างกัน

2.2 คณะกรรมการหมู่บ้านมีระดับการศึกษาต่าง ๆ ก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษา นอกเหนือโรงเรียน โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการหมู่บ้านส่วนมากรับการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมีส่วนน้อยที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา เพราะว่าหมู่บ้านต่าง ๆ อยู่ในเขตชนบทซึ่งการศึกษาที่รัฐเปิดบริการแก่ประชาชนเป็นการศึกษาระดับประถมศึกษาภาคบังคับเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และรัฐเริ่มเปลี่ยนแปลงขยายการศึกษาระดับประถมศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เมื่อ พ.ศ. 2503 และการประถมศึกษา ละครับรองเป็นการศึกษภาคบังคับเป็นชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เมื่อ พ.ศ. 2520 (เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. 2527 : 49) การได้รับการศึกษาจึงยังคงอยู่ในช่วงการศึกษภาคบังคับ การที่จะศึกษาต่อสูงกวานั้นจึงมีจำนวนน้อย เนื่องจากฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดีและจำเป็นต้องออกมาใช้แรงงาน เพื่อทำการเกษตรแก่ครอบครัว อย่างเช่นผลการวิจัยของ เสาวคนธ์ ประเสริฐศักดิ์ (2513 : 126) ศึกษาสาเหตุของการไม่ศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของเด็กไทยบางกลุ่ม พบสาเหตุเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจ ผู้ปกครองยากจน และผู้ปกครองบางคนต้องการใช้แรงงานของเด็ก ผลการวิจัยของ นิธิวัฒน์ ลิ้มสืบเชื้อ (2521 : 138) ศึกษาปัจจัย

ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของกรมการพัฒนามูลฐาน พบว่า การศึกษาของกรมการพัฒนามูลฐาน ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และกรุงเทพมหานคร (2527 : 104) ศึกษาบทบาทของเกษตรกร ผู้นำในการส่งเสริมการเกษตรในอำเภอเมืองจังหวัดสุรินทร์พบว่า เกษตรกรส่วนมากจบการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธิพงษ์ แสงมณี (2524 : 42) ที่ได้ศึกษาพบว่า ผู้นำท้องถิ่นทุกระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ของพัฒนากรในท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มงคล ชาวเรือ (2525 : 60) ที่ได้ศึกษาพบว่า ประธานสภาตำบลทุกระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการสร้างงานในชนบท ปี 2524 เกี่ยวกับวัตถุประสงค์งาน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการดำเนินงานทั่ว ๆ ไปแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นนธิ ศรีสารคาม (2528 : 63) ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการ มูลฐานในการจัดการศึกษานอกระบบศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า คณะกรรมการมูลฐานทุกระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทกรมการพัฒนามูลฐานในการจัดการศึกษานอกระบบ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบเป็นรายด้านคณะกรรมการมูลฐานทุกระดับ การศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวนหนึ่งด้านคือ ในด้านการแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนหนึ่งด้าน คือ ในด้านการวางแผน โดย คณะกรรมการมูลฐานทุกระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม มากกว่าคณะกรรมการมูลฐานทุกระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการ มูลฐานทุกระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาได้รับการตอบสนองทางสังคมเป็นที่ยอมรับทางสังคม จึงมุ่งให้ความสำคัญในการพัฒนาเพราะการศึกษาเป็นการแสวงหาลักษณะการตอบสนองของร่างกาย ให้พอเหมาะพอคึกกับสภาพการณ์ของสิ่งแวดล้อมและอาจเนื่องมาจากในด้านคั้งกล่าว คณะกรรมการ มูลฐานประสบกับเหตุการณ์ด้วยตนเองจึงทำให้คณะกรรมการมูลฐานทุกระดับการศึกษาสูงกว่า ประถมศึกษา ยอมรับเห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรมการพัฒนามูลฐาน (2519 : 67) โคสบุรุษงานการวิจัยโครงการสารภี ตำบลวังมุง

อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ที่ระดับการศึกษาสูงเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการมากกว่า ผู้ที่ระดับการศึกษาต่ำ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คัทแมน (Kaufman. 1949 : 301) ที่ได้ศึกษาพบว่าบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บราวน์ (Brown. 1953 : 591) ที่ได้ศึกษาพบว่า บุคคลที่มีสภาพทางการศึกษาสูง จะเข้าร่วมกิจกรรมอย่างแข็งขันมากกว่าบุคคลที่มีสภาพทางการศึกษาต่ำ อีกด้วย

2.3 คณะกรรมการหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนทั้งโดยส่วนรวมและในรายคนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมของคณะกรรมการหมู่บ้านใกล้เคียงกัน ตลอดจนสภาพปัญหาหรือแนวทางการดำเนินงานอันเดียวกันจึงทำให้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมคล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มงคล ชาวเรือ (2525 : 60) ที่ได้ศึกษาพบว่า ประชาชนสภาตำบลที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อโครงการสร้างงานในชนบท ปี 2524 เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการดำเนินงานทั่ว ๆ ไปแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรพงศ์ ทอดสุวรรณ (2526 : 18) ที่ได้ศึกษาพบว่า ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีบทบาทในการให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรมีการจัดประชุม อบรมสัมมนาเพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้านเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทของตนเองในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในบทบาทและเสริมสร้างแนวความคิดให้คณะกรรมการหมู่บ้านเกิดการสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติอยู่เสมอ และตระหนักในบทบาทการจกกิจกรรม บทบาทการประสานงาน และบทบาทการติดตามและประเมินผล

เพื่อที่จะสร้างตัวแทนนักการศึกษาในระบบโรงเรียนในท้องถิ่น เป็นผู้ที่ดำเนินงานกิจกรรม
ต่อเนื่องตลอดไปในหมู่บ้าน

1.2 ควรสนับสนุนการศึกษาให้คณะกรรมการหมู่บ้านพัฒนาการศึกษาระดับประถมศึกษา
ไต่ศึกษาสูงขึ้น เพื่อยกระดับการศึกษาของคณะกรรมการหมู่บ้านให้สูงขึ้น อีกทั้งการจัดอบรมหลักสูตร
วิชาชีพระยะสั้นที่จำเป็นที่นำมาปรับปรุงชีวิตประจำวันแก่คณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งจะทำให้
คณะกรรมการหมู่บ้าน มีพื้นฐานความรู้ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ เพื่อการเป็นผู้นำแก่ราษฎรในหมู่บ้าน
ตลอดจนในขอเสนอแนะแผนปฏิบัติงานที่เขาไปปฏิบัติร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านในท้องถิ่นได้

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการหมู่บ้าน โดยตรงควรที่จะวางแผนทาง
การพัฒนาบุคคลให้มาเป็นคณะกรรมการหมู่บ้านให้มีความพร้อมที่จะเป็นตัวแทนในการปฏิบัติงานร่วมกับ
หน่วยงานอื่น ๆ อย่างจริงจังและติดตามประเมินผลอยู่เสมอ เช่น การประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติงาน
ของคณะกรรมการหมู่บ้านให้หน่วยงานต่าง ๆ ทราบ การเชิญชวนหน่วยงานต่าง ๆ มาร่วมกันวางแผน
การอบรมคณะกรรมการหมู่บ้าน ตลอดจนการสร้างความแรงใจ คณะกรรมการหมู่บ้านให้มีความกระตือรือร้น
ในการปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในท้องถิ่น ตลอดจนราษฎรเกิดความภาคภูมิใจในความสำคัญ
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน เพราะคณะกรรมการหมู่บ้านสามารถที่จะให้คำปรึกษาตลอดจนแนะนำแหล่ง
วิชาความรู้แก่ราษฎรได้

1.4 ควรมีการวางแผนการประสานงานระหว่างองค์กรต่าง ๆ ที่รับผิดชอบใน
การจัดการศึกษาระบบโรงเรียนให้กับประชาชนทั้งองค์กรของรัฐและเอกชนในทุกระดับ เพื่อกำหนด
ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน รวมทั้งต้องมิถนอในการควบคุม การติดตามผลและการประเมินผล
การดำเนินงานตามแผนการประสานงานที่ได้วางไว้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

2.1 ควรจะได้มีการวิจัยในห้วงเองเดียวกัน โดยศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น อาชีพ
รายได้ สภาพทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น ที่อาจจะมีส่วนสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
กิจกรรมการศึกษาระบบโรงเรียน

2.2 ควรจะได้มีการวิจัยในห้วงเองเดียวกันในพื้นที่ต่าง ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการศึกษาระบบโรงเรียน
ของหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งในเขตเมืองและชนบท

גזון ארבעה ע

บรรณานุกรม

การปกครอง, กรม กระทรวงมหาดไทย. คู่มือคณะกรรมการหมู่บ้าน. กรุงเทพฯ :

ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2529.

_____. คู่มือคณะกรรมการหมู่บ้าน กิจกรรมและการปฏิบัติงาน 2529. กรุงเทพฯ :

ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง, 2529.

การพัฒนาชุมชน, กรม กระทรวงมหาดไทย. รายงานการวิจัยโครงการสาธิต ท้ายอ ช้าง

อำเภอสาธิต จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2519.

คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการวิจัยการศึกษาปัญหาและความต้องการ
ของชาวนบพยากจน พ.ศ. 2525, 2525 (โรเนียว)

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. "การระดมประชาชนเพื่อพัฒนาชนบท," เศรษฐศาสตร์ปริทัศน์.

1 : 9 - 13 ; มกราคม 2526

เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. "การพัฒนาการศึกษาในทศวรรษ 25 ปี (2525 - 2527," การศึกษา
แห่งชาติ. 18(2) : 49 ; มีนาคม 2527.

ฉวย สุวรัตน์. "การพัฒนาทลายหมู่บ้านเพื่อพื้นฐานการปกครองประชาธิปไตยและ
ประสิทธิภาพทางด้านการบริหาร," รวมบทความทางการสัมมนา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น. 2525.

ศิริเอก ลูกหย้า. การพัฒนาชนบท : เน้นการพัฒนาสังคมและแนวความคิดความจำเป็นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2527.

โตชิโอ มัตสึโร. การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของพัฒนากร.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2509.

นสึ ศรีสารคาม. บทบาทคณะกรรมการหมู่บ้านในการจัดการศึกษานอกระบบศึกษากรณี
จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2528. อักษรนำ.

- นเรศ วงศ์สวัสดิ์. ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อโครงการ
สร้างงานในชนบทเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อักสำเนา.
- ปรีณกร จงวุฒิเวศย์. "แนวทางวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงาน
พัฒนาชุมชน," การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ :
สภากีโสภาการพิมพ์, 2527.
- ปกครองทองดี, ก้อง. "กฎหมายกับงานของส่วนราชการต่าง ๆ," ก้านันผู้ใหญ่นบ้าน.
35(9) : 13 - 18 ; กันยายน 2527.
- บุศย์ อารยะวิญญู สุนทร โคตรบรรเทา และมสิริวัณย์ ชรรณแสง. ปัญหาในการพัฒนา
ชนบทของรัฐบาล, 2528. อักสำเนา.
- พัฒน์ บุญยรัตพันธุ์. การสร้างพลังชุมชนโดยขบวนการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2517.
- ไพฑูรย์ เครือแก้ว. ลักษณะสังคมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เสียงเสียง, 2513.
- ไพรัตน์ เกษะรินทร์. "นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในพุทธศาสตร์การพัฒนา
ปัจจุบัน," การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : สภากีโสภา
การพิมพ์, 2527.
- มณีรัตน์ สิมสืบเชื้อ. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของกรมการพัฒนาชุมชน. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2521. อักสำเนา.
- มงคล ชาวเรือ. ความคิดเห็นของประชาชนสภาตำบลจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อ
โครงการสร้างงานในชนบท ปี 2524. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525. อักสำเนา.
- บุวิธน์ วุฒิเมธี. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : ไทยอนุเคราะห์ไทย,
2526.
- รุ่งพร ภัทรพณี. ศึกษามหาบทของเกษตรกรผู้นำในการส่งเสริมการเกษตรในอำเภอ
เมือง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2527. อักสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : วิกตอรี
เพาเวอร์พอยท์, 2528.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนพัฒนาการศึกษาพหุศักราช 2520. กรุงเทพฯ :
ยูไนเต็โปรดักชั่น, 2520.

ศูนย์ประสานงานการพัฒนาชนบทแห่งชาติ, สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ. คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาชนบทในระดับจังหวัด ในช่วงแผนพัฒนา
ฉบับที่ 6 (2530 - 2534). 2528. โรเปีย

_____. รายงานผลความก้าวหน้าในการพัฒนาชนบทในช่วง 4 ปี ของแผน 5.
มีนาคม 2529. โรเปีย

ศรีนครินทร์วิโรธ ประสานมิตร, มหาวิทยาลัย. คณะนิสิตปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ รุ่นที่ 2.
สัมมนาปัญหาและการวิจัยทางการศึกษาผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษา
ผู้ใหญ่และการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรธ ประสานมิตร, 2526.
อักษำเนา.

สุรพงศ์ พูลสุวรรณ. บทบาททางการศึกษาของครูใหญ่ต่อการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชนบท
ยากจนของเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2526. อักษำเนา.

สุปัญญา กิตติวิสาร. การศึกษาทัศนคติของกำนันในการให้ความร่วมมือต่องานการศึกษา
ผู้ใหญ่ ในจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2526. อักษำเนา.

สุทธิพงศ์ แสงมณี. ความลึกเห็นของผู้นำท้องถิ่นที่มีต่อการปฏิบัติงานของพัฒนากรในท้องที่
3 จังหวัดภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2524. อักษำเนา.

เชาวลนธ์ ประเสริฐศักดิ์. การศึกษาสาเหตุของการไม่ศึกษาสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ของเด็กไทยบางกลุ่ม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2513. อักษำเนา.

- อนุภรณ์ สุวรรณสถิตกร. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสภาตำบลต่อโครงการ กช. ปี 2528 อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อักษราเนา.
- อาษา เมฆสวรรค์. การปกครองระดับตำบลหมู่บ้าน กับความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น กรมการปกครอง, 2521.
- อำนาจ อนันต์ชัย. "แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับการศึกษาจากระบบและการพัฒนาชุมชน," การศึกษานอกระบบ. 4 : 52 - 54 ; มกราคม - เมษายน 2530.
- Akhtar, Ali. "Integrated Rural Development," Philippines Journal of Public Administration. Vol. 21 No. 1 (January 1977) 26 - 27.
- Becerra, G. Vega. "Role Perception of Administration and Community Representation in Participatory Decision Making," Dissertation Abstract International. 34(11) : 6887-A; 1974.
- Best, John W. Research in Education. 2nd ed., New Jersey, Prentice-Hall, 1970.
- Brown, E.J. Who Takes Part in Rural Organization State College. Pennsylvania, State College Press, 1953.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1970.
- Edward, Allen L. Statistical Analysis. New York : Rinehart and Company, 1958.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed. Tokyo : McGraw-Hill Book Company, 1981.
- Hay, D.G. Social Participation of Individuals in Four Rurals. Communities of The Northeast, Rural Sociology, 1951. (Micrographed).
- Kaufman, Harold P. Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities. Agricultural Experiment Station Bulletins, 1949.
- McCabe, Brooks Fleming. "Conceptual Approach of University Participations in Community Development," Dissertation Abstract International. 36(7) : 4171-A, 1974.
- Winer, B.J. Statistical Principles In Experimental Design. 2nd ed. New York : McGraw-Hill Book Company, 1971.

חברתנו

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
สุทุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

22 กุมภาพันธ์ 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน นายอำเภอสันกำแพง เชียงดาว จอมทอง

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นายวินัย เชื้อเพชร เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวก ในการศึกษาค้นคว้า เพื่อ
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน ของคณะกรรมการหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ศส. คร. เสาวนีย์ เสนาสุ ประธาน

ศส. เชียรศรี วิวิธศิริ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือขอสัมภาษณ์คณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อเป็นข้อมูลในการ
ทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้อะขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เข้าร่วมงานที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. ศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ศาสตราวิวัฒน์ อาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรมรรเทา อาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
และการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
มศว ประสานมิตร
3. อาจารย์ ดร.ชูเกียรติ ฉิมวรรณ อาจารย์ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. อาจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โทธิสาร นักวิชาการศึกษา กองแผนงานและวิจัย
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
5. อาจารย์ ดร.ชอทิพย์ เอี่ยมสำอางค์ นักวิชาการศึกษา กองแผนงานและวิจัย
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ก

1. คำอธิบายจำแนกของแบบสัมภาษณ์เป็นรายข้อ
2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับ

ค่าอ่านาจำนกของแบบชิมภานเป็นรายข้อ

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
1	2.90	0.10	1.90	0.54	3.95
2	2.90	0.10	1.40	0.49	6.17
3	2.90	0.10	1.60	0.49	5.35
4	2.20	0.18	1.30	0.46	3.57
5	2.10	0.32	1.30	0.46	2.87
6	2.60	0.27	2.10	0.10	2.63
7	2.80	0.14	1.80	0.40	5.02
8	2.70	0.23	2.00	0.44	2.69
9	2.90	0.02	1.20	0.18	13.53
10	2.80	0.24	1.50	0.50	6.69
11	2.60	0.17	1.70	0.68	5.00
12	2.70	0.25	1.80	0.46	6.12
13	2.80	0.08	2.10	0.32	5.03
14	2.60	0.05	2.40	0.27	3.68
15	2.40	0.12	2.10	0.32	5.28
16	2.30	0.18	2.50	0.27	2.99
17	2.20	0.14	1.40	0.49	7.24
18	2.90	0.01	2.20	0.84	2.75
19	2.50	0.09	2.60	0.54	4.87
20	2.30	0.18	2.50	0.28	2.99

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t
	$\bar{x}$	s^2	$\bar{x}$	s^2	
21	2.70	0.07	1.70	0.46	6.10
22	2.40	0.15	2.00	0.66	3.87
23	1.80	0.18	1.10	0.94	2.24
24	2.80	0.23	2.24	0.27	3.68
25	2.80	0.14	2.00	0.66	3.87
26	2.50	0.09	2.40	0.27	3.68
27	2.70	0.10	2.30	0.23	4.57
28	2.40	0.07	2.00	0.89	3.36
29	2.90	0.12	1.40	0.26	9.81
30	2.60	0.15	2.60	0.27	2.45
31	2.90	0.17	2.40	0.48	2.71
32	2.80	0.03	1.30	0.23	11.12
33	2.90	0.10	1.50	0.72	4.87
34	2.70	0.09	2.10	0.32	5.02
35	2.70	0.10	1.70	0.45	6.10
36	2.40	0.14	1.70	0.68	5.04
37	2.90	0.10	1.80	0.40	4.91
38	2.80	0.12	2.10	0.22	8.18
39	2.90	0.10	2.30	0.23	3.29
40	2.20	0.17	1.30	0.46	3.57

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์หึ่งฉบับ

การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์หึ่งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา

(α -Coefficient) ของครอนแบ็ก (Cronbach. 1970 : 161)

สูตร

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์

แทน จำนวนข้อของแบบสัมภาษณ์

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสัมภาษณ์หึ่งฉบับ

s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสัมภาษณ์แต่ละข้อ

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned} \alpha &= \frac{40}{40-1} \left[1 - \frac{19.39}{494.09} \right] \\ &= 0.9854 \end{aligned}$$

ภาคผนวก ง

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อ นามสกุล ของผู้ให้สัมภาษณ์.....
บ้านเลขที่ หมู่ที่..... ชื่อหมู่บ้าน.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพ

1. ตำแหน่ง

- ☐ กำนัน
- ☐ ผู้ใหญ่บ้าน
- ☐ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
- ☐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

2. เป็นคณะกรรมการหมู่บ้านมาแล้วเป็นระยะเวลาเท่าใด

- ☐ น้อยกว่า 5 ปี
- ☐ 5 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- ☐ ประถมศึกษา
- ☐ สูงกว่าประถมศึกษา

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาของคณะกรรมการหมู่บ้าน

เกณฑ์การให้คะแนนการเข้าร่วมในการดำเนินงาน

เข้าร่วมทุกครั้ง ให้คะแนน 3 คะแนน

เข้าร่วมบางครั้ง ให้คะแนน 2 คะแนน

ไม่เคยเข้าร่วม ให้คะแนน 1 คะแนน

ข้อที่	ข้อความ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษาของระบบโรงเรียน	คะแนนการเข้าร่วม			หมายเหตุ
		3	2	1	
	<u>ด้านแสดงความคิดเห็น</u>				
1	สนับสนุนให้มีการอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเยาวชน เป็นต้น				
2	ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาถึง สำคัญความสำคัญและความต้องการในกิจกรรม การศึกษาของระบบโรงเรียน				
3.	ร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาและ แก้ปัญหาในหมู่บ้าน				
4	สนับสนุนแนะนำให้ประชาชนนำวิชาชีพที่ได้รับ การแนะนำจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติ				
5	เป็นที่ปรึกษาและช่วยแนะนำในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชนในหมู่บ้าน				

ข้อที่	ข้อความ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียน	คะแนนการ เข้าร่วม			หมายเหตุ
		3	2	1	
6	เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวางแผน ครอบครัว กฎหมายชาวบ้าน เป็นต้น				
7	กระตุ้นแนะนำให้ประชาชนรู้จักการใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์				
8	ส่งเสริมสนับสนุนให้มีที่อ่านหนังสือ ประจำหมู่บ้าน				
9	ติดตามช่วยเหลือชนในการช่วยเหลืองาน ส่วนรวม				

ในการเข้าร่วมดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนท่านมีปัญหา
และอุปสรรคอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	ข้อความ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียน	คะแนนการ เข้าร่วม			หมายเหตุ
		3	2	1	
	<u>ด้านการวางแผน</u>				
10	สำรวจความต้องการของประชาชนที่ต้องการ เรียนวิชาชีพและกลุ่มสนใจ				
11	ดำเนินการพิจารณาและวางแผนร่วมกับ หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เข้ามาจัด กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในหมู่บ้าน				
12	เข้าร่วมประชุมพิจารณาจัดสรรรายได้อของ หมู่บ้านมาช่วยในการจัดดำเนินการต่าง ๆ				
13	เสนอแผนของหมู่บ้านให้หน่วยงานของรัฐและ เอกชนที่เกี่ยวข้องทราบ				
14	ประสานงานระหว่างบุคคลและหน่วยงานของ รัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ตามโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และรวดเร็ว				
15	ร่วมพิจารณาและวางแผนแนวทางปฏิบัติงานกับ หน่วยงานที่เข้ามาปฏิบัติงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบโรงเรียนแก่ประชาชนใน หมู่บ้าน				

ข้อที่	ข้อความ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียน	คะแนนการ เข้าร่วม			หมายเหตุ
		3	2	1	
16	ประชุมและชักจูงประชาชนเพื่อนำปัญหาที่ อาศัยที่ท่าอยู่มาร่วมกันวางแผนโครงการแก้ไข				
17	สนับสนุนและจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ หรือผู้นำอาสาพัฒนาของท้องถิ่นเกี่ยวกับชีวิต ประจำวันของชาวบ้านอยู่เสมอ				
18	ชักชวนเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐและ เอกชนมารับรู้ปัญหาของชาวบ้านเพื่อหา แนวทางวางแผนแก้ไข				
19	สนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ใน ท้องถิ่น เช่น เกษตร สาธารณสุข ได้มีโอกาส ประชุมวางแผนแก้ไขปัญหาร่วมกับประชาชน อยู่เสมอ				

ในการเข้าร่วมดำเนินงานกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ท่านประสบ
ปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง

.....

ข้อที่	ข้อความ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกโรงเรียน	คะแนนการ เข้าร่วม			หมายเหตุ
		3	2	1	
	<u>ด้านการตัดสินใจ</u>				
20	ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรม ต่าง ๆ ที่จัดในหมู่บ้าน				
21	ปฏิเสธโครงการหรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานที่มีลักษณะไม่เกี่ยวข้องกับ โครงการอื่นที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือโครงการ ที่จะทำให้ความต่องานของหมู่บ้านเสียไป				
22	ให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่มี โครงการซ้ำซ้อนหรือไม่เกี่ยวข้องกับโครงการ ที่กำลังทำอยู่แล้วในหมู่บ้านร่วมปรึกษาหารือ และตัดสินใจร่วมกันก่อนจะดำเนินการใด ๆ				
23	เข้าร่วมกำหนดหน้าที่และรับผิดชอบความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานร่วมกันกับหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เรามาปฏิบัติการในหมู่บ้าน แม้กิจกรรมนั้นจะไม่ได้เป็นโครงการที่หมู่บ้าน เสนอ				

ข้อที่	ข้อความ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียน	คะแนนการ เข้าร่วม			หมายเหตุ
		3	2	1	
24	รับผิดชอบในการชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจ วัตถุประสงค์การดำเนินงานของหน่วยงาน ของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อร่วม กันทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ให้เกิด ผลสำเร็จตามโครงการ				
25	ระงับการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงาน ของรัฐและเอกชนที่ก้ำกึ่งปฏิบัติที่ก่อ วัตถุประสงค์และสร้างความเดือดร้อนเสียหาย แก่หน่วยงาน				
26	เป็นตัวแทนของประชาชนหรือกลุ่มผู้เดือดร้อน ต่าง ๆ เข้าร้องเรียนและเร่งให้ทางการ เริ่มดำเนินการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว เพื่อแก้ปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อน ที่เกิดขึ้น				

ในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ห่วงระชนปัญหา
และอุปสรรคใดบ้าง

.....
.....
.....

ข้อที่	ข้อความ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียน	คะแนนการ เข้าร่วม			หมายเหตุ
		3	2	1	
	<u>ด้านการดำเนินการ</u>				
27	ส่งเสริมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ร่วมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง				
28	จัดให้มีการอบรมให้ความรู้ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเยาวชน เป็นต้น				
29	สนับสนุนและแนะนำให้ประชาชนมาใช้บริการ จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้าไปให้บริการใน หมู่บ้าน เช่น เกษตรตำบล อณามัย เป็นต้น ..				
30	ร่วมประชุมประชาชนเพื่อแจ้งข่าวสารทาง ราชการและกิจกรรมในหมู่บ้านให้ประชาชน ทราบ				
31	ในกรณีที่มีกิจกรรมส่วนรวมเพื่อประโยชน์ ของหมู่บ้าน ท่านเป็นผู้หนึ่งที่เป็นอย่างใน เรื่องนี้				
32	มีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์เพื่อการรู้ หนังสือแห่งชาติ				
33	ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่อณามัยในการแก้ปัญหา สาธารณสุขในหมู่บ้าน				
34	จัดให้มีการมอบหน้าที่ความรับผิดชอบของ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างจริงจัง				

ในการเข้าร่วมทำเป็นกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ท่านประสบปัญหา
และอุปสรรคอย่างไร

.....
.....
.....
.....

ข้อที่	ข้อความ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียน	คะแนนการ เข้าร่วม			หมายเหตุ
		3	2	1	
	<u>ด้านการติดตามและประเมินผล</u>				
35	สอบถามความพึงเห็นของประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดในหมู่บ้าน เช่น โครงการอบรมการพัฒนาหมู่บ้าน เป็นต้น				
36	ร่วมจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ของหมู่บ้าน เช่น ข้อมูลทางด้านการประชากร การศึกษา อาชีพ เป็นต้น				
37	มีการวางแผนเพื่อติดตามผลการดำเนินงาน กิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในหมู่บ้าน				
38	ให้มีการคัดเลือกกรรมการและร่วมกำหนด หลักเกณฑ์ควบคุมการดำเนินงานกับหน่วยงาน ของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมจัดกิจกรรมใน หมู่บ้าน เช่น ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น				
39	สอคล้องตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของ หน่วยงานทางการศึกษาและการพัฒนาที่ เข้ามาเกี่ยวข้องกับประชาชนในหมู่บ้าน ให้เป็นไปอย่างสุจริต				

ข้อที่	ข้อความ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกิจกรรม การศึกษานอกระบบโรงเรียน	คะแนนการ เข้าร่วม			หมายเหตุ
		3	2	1	
40	ติดตามผลหรือรายงานความก้าวหน้าหรือ อุปสรรคของโครงการต่าง ๆ ที่ได้ ดำเนินไปแล้วในหมู่บ้าน ให้หน่วยงาน ของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมให้จัด กิจกรรมทราบ				

ในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ผ่านประชุมหมู่บ้าน
และอุปสรรคใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายวินัย เชื้อเพชร

เกิดวันที่ 1 เดือนมกราคม พุทธศักราช 2494

สถานที่เกิด อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 157/9 หมู่ 4 ถนนโชตนา ตำบลคอนแก้ว
อำเภอแม่ริม เชียงใหม่ 50180

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน

สถานที่ทำงานปัจจุบัน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่
ตำบลคอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2515 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (เครื่องยนต์) จากโรงเรียน
ช่างอุตสาหกรรมกรุงเทพฯ

พ.ศ. 2522 ประกาศนียบัตรการศึกษาระดับสูง (พลศึกษา)
จากวิทยาลัยพลศึกษาเชียงใหม่

พ.ศ. 2526 ศษ.บ. (การศึกษายุ่งใหญ่) จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. 2532 กศ.ม. (การศึกษายุ่งใหญ่) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร